ORTODOKSİA

AHLÂKÎ VE DÎNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ: HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ

MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΦΑΝΑΡΙΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΑ' ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1936 ΤΕΥΧΟΣ 11

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τύποις «Φαζιλετ»

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Εἶναι τοσαύτη ἡ ἱστορικὴ αἴγλη καὶ τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον τῆς ἐτησίου μνήμης τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου, καθ' ἣν ἡ Ἁγιωτάτη Ἀποστολικὴ καὶ Πατριαρχικὴ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἄγει μετὰ πολλῆς τῆς τιμῆς τὴν ἑορτὴν τῶν Γενεθλίων της, ὥστε πᾶς λόγος ἀποβαίνει ἀσθενὴς εἰς παράστασιν καὶ ἔξαρσίν της. Ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν εἴπωμεν, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν προσκομίσωμεν, δὲν θὰ ἦτο ἰσοδύναμον πρὸς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ὡραιότητά της. Θὰ ἤμεθα ἄξιοι τοῦ μεγαλείου της, ἐὰν ὁ θαυμασμός μας ἐξελύετο εἰς προσευχὴν ἐξαγνίζουσαν τὰς σκέψεις μας εἰς τὴν ἁγιότητα τῶν ἀναμνήσεων τῆς μεγάλης ἐπετείου, ἐνισχύουσαν τὴν πίστιν, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἀγάπην μας εἰς τὰ μεγάλα διδάγματά της, εἰς τὰς ὑψηλὰς ἐμπνεύσεις της.

Ἡ παροῦσα ἐπέτειος μᾶς ἀναβιβάζει εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ Πνεύματος, μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν δύναμιν τῆς θυσιαζομένης ἀγάπης, μᾶς μυσταγωγεῖ εἰς τὸ ἀπώτατον Παρελθόν, μέχρις αὐτῆς τῆς φαεσφόρου αὐγῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ὁποία μὲ τὸ γλυκὺ καὶ ἠρέμα προβαῖνον φῶς της διέλυε τὰ πυκνὰ σκότη μακρᾶς Νυκτὸς καὶ ἀπεκάλυπτεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ποθεινὴν Ἡμέραν.

Πόσον θαυμαστὴ εἶναι ἡ δρᾶσις τῶν Δώδεκα ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μὲ μόνον ἐφόδιον τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἐξεκίνησαν πρὸς ἀναμόρφωσιν, πρὸς κατάκτησιν τοῦ Κόσμου! Τὰ ὀρθούμενα ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς, τῆς πλάνης καὶ τῆς ὑλικῆς βίας ἐμπόδια ὄχι μόνον δὲν ἀνακόπτουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἐξάπτουσι τὸν ἀποστολικὸν ζῆλόν των. Τὸ νέον κήρυγμα εἰσχωρεῖ πανταχοῦ ἀνακαινιστικόν, δημιουργικόν. Τὸ Χάος ὑποχωρεῖ εἰς τὸν Κόσμον.

Τῆς τοιαύτης ἐνδόξου καὶ κοσμοϊστορικῆς Ἀποστολῆς μετέσχε, καὶ δὴ πρῶτος τὴν κλῆσιν, καὶ ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας. Συγκοινωνὸς καὶ

οὗτος τῶν παθημάτων καὶ τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ἦλθεν εἰς τὴν Πανεύφημον ταύτην Πόλιν, κήρυξ καὶ διδάσκαλος τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀληθείας, καὶ ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων καὶ ἀντιξοοτήτων περιστατικῶν ἔπηξε τὸ πρῶτον ἐνταῦθα χριστιανικὸν θυσιαστήριον καὶ ἐθεμελίωσε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Βυζαντίου, τὴν μετέπειτα Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῶν Ὀρθοδόξων.

Πόσον προνομιακὸς ἀλλὰ καὶ βαρὺς ὑπῆρξεν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ὁ κλῆρος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως! Ἡ ἄσημος ἐκείνη καὶ ταπεινὴ καὶ ὀλιγότεκνος ἀκόμη Ἐκκλησία τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου, ἀθρόον μεγαλυνθεῖσα ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ὑψώθη εἰς Καθέδραν Οἰκουμενικήν, εἰς Κέντρον Πανορθόδοξον, καὶ ἐβάδισε πάντοτε, καθ' ὅλους τοὺς ἱστορικοὺς σταθμούς, μὲ πίστιν εὐσταθῆ εἰς τὸν ἐξαιρετικὸν προορισμόν της.

Ἐγένετο φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαῖνον, λυχνία ἀκοίμητος, συντηρήσασα καὶ μεταδοῦσα μακράν, πολὺ μακράν, τὸ φῶς τοῦ χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, τράπεζα πνευματική, ἐν τῇ ὁποίᾳ μετέλαβον ἔθνη καὶ λαοὶ βρώσεως ἀθανάτου. Ἐν τῷ κατακλυσμῷ τῆς ἀσεβείας, ὑπῆρξε κιβωτὸς σωστική, ἐν τῇ ὁποίᾳ διεφυλάχθη ἁγνὴ ἡ ἀποστολικὴ παράδοσις καὶ διδασκαλία, ἀλώβητος ὁ θησαυρὸς τῆς πατρῴας κληρονομίας.

Ἀποκαθάρασα εἰς τὴν κολυμβήθραν τῆς χριστιανικῆς πίστεως παλαιὰς καὶ ἐρριζωμένας παραδόσεις θρησκείας, πολιτείας, ἀγωγῆς, θεσμῶν κοινωνικῶν, ἐξαγιάσασα ὅ,τι ὡραῖον καὶ τιμαλφὲς ἐκληροδότησεν ὁ ἀρχαῖος κόσμος, ἐδημιούργησε νέον κόσμον, ὑπέρτερον καὶ ὡραιότερον τοῦ παλαιοῦ.

Κατὰ τὴν μακρὰν διὰ τῶν αἰώνων ἐξέλιξίν της, ἡ δρᾶσίς της ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ ἐπιπέδου ὑπῆρξε τόσον ἰσχυρὰ καὶ εὐρεῖα καὶ πολυμερής, ὥστε ἡ ἱστορία της, ἱστορία ἀγώνων καλλινίκων καὶ μαρτυρικῆς ἐγκαρτερήσεως, νὰ συνυφαίνηται μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῆς Ὀρθοδοξίας, τοῦ Πολιτισμοῦ, μὲ τὴν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ἐμφάνισιν διαφόρων λαῶν, φυλετικῶς καὶ γλωσσικῶς ἀνομοίων, τοὺς ὁποίους διέπλασεν εἰς ἐθνότητας, εἰς κοινωνίας, εἰς ἐκκλησίας,

Ἀλλὰ θὰ ἀπέβαινε μακρά, πολὺ μακρά, ἡ καθ' ἕκαστα ἐκδιήγησις τῆς δόξης τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας, τῶν ἀγώνων της πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ μετάδοσιν τῆς πίστεως, τῆς δράσεως τῆς ἐκπολιτιστικῆς καὶ ἱεραποστολικῆς, τῶν μεγάλων πρωτοβουλιῶν της, τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν δημιουργιῶν της, διὰ τῶν ὁποίων κατέκτησε τὴν Ἱστορίαν καὶ ἐδικαίωσε τὴν ἐξαιρετικὴν θέσιν της ὡς πρώτης καὶ ὑπάτης Ἐκκλησιαστικῆς Κορυφῆς, ὡς Κέντρου Οἰκουμενικοῦ, «θείᾳ νεύσει ζωογονοῦντος

καὶ συνέχοντος τὴν ὑπ' οὐρανὸν ὀρθοδοξίαν», ὡς ἰσχυροῦ παράγοντος ἠθικῆς διαπλάσεως, ἐν ἱκανῷ μέτρῳ συντελοῦντος εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν πνευματικῶν συμφερόντων τῆς ἀνθρωπότητος.

Εὐλογημένα τὰ ὀνόματα καὶ τετιμημένη ἡ μνήμη τῶν ἁγίων καὶ ἀοιδίμων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἁγνῆς καὶ ἀφωσιωμένης ἱερατείας των διύφαναν τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας! Ἱερούργησαν τὴν ἁγιωτέραν ἱερουργίαν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Πίστεως καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ, ἐν τῷ «μεγάλῳ καὶ περιβοήτῳ Ναῷ» τοῦ ὁποίου τὴν ἁγίαν ἀποστολὴν ὡραματίσθη ἡ ὑψιπέτις διάνοια ἑνὸς μεγάλου Πατριάρχου, τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου. Καὶ ὑπῆρξεν ἡ διακονία των προσφορὰ αὐταπαρνήσεως, θυσία ἀγάπης ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει τοῦ κοινοῦ καλοῦ, ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει τοῦ λαοῦ. Τὸν χριστιανισμὸν ἐνόησαν καὶ ᾐσθάνθησαν ὡς λύτρωσιν, τὴν ὁποίαν τελεσιουργεῖ ἡ ἄσκησις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον. Ἡ ὅλη δρᾶσίς των ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐνεφανίζετο ὑπὸ τὴν πνευματικωτέραν της μορφήν, ἦτο βίωσις τῆς ἀγάπης.

Οὕτως ἄλλως τε ἐνόησαν καὶ ἐχρησιμοποίησαν τὰς πνευματικάς των ἐξάρσεις οἱ μεγάλοι μύσται τῆς θρησκείας. Ὁ θεόπτης Μωϋσῆς ὅταν γονυκλινὴς πρὸ τῆς ἀφλέκτου βάτου, ἐν μεταρσιώσει ψυχῆς ἐδέχετο τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ, ᾐσθάνετο φλεγομένην τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ λαοῦ του καὶ ἐσκέπτετο πῶς θὰ παρεσκεύαζεν ἑαυτὸν χρήσιμον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Ὁ μαθητὴς τῆς ἀγάπης, ὁ ἀετὸς τῆς Πάτμου, «ὁ γενόμενος ἐν πνεύματι», καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐκστάσεις τῶν ἀποκαλυπτικῶν ὀπτασιῶν του δὲν παρέλειπε νὰ συνιστᾷ τὴν ἀγάπην ὡς τὴν οὐσίαν τῆς ζωῆς, ὡς τὸν σύνδεσμον τῆς τελειότητος. Καὶ ὁ οὐρανομύστης Παῦλος, ὁ ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀνυψωθεὶς εἰς τὴν θεωρίαν τῆς πίστεως, ἀδιστάκτως διεκήρυττεν ὅτι ἡ ἐνεργὸς ἀγάπη εἶναι καὶ τῆς προφητικῆς ἐκστάσεως ἀνωτέρα. Ἀνωτέρα καὶ αὐτῶν τῶν ὑπερφυῶν χαρισμάτων εἶναι ἡ ὑπηρεσία, ἡ διακονία, ἡ ἀφοσίωσις. Καὶ ὅταν ὑφίστατο τὴν ἀπροσδόκητον ἐκείνην καὶ συντριπτικὴν διὰ τὸν ὑπερφυσικόν της χαρακτῆρα μύησιν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Δαμασκοῦ, ἡ πρώτη του σκέψις ἦτο πῶς θὰ εὐηγγελίζετο τὸ ταχύτερον τὸν Χριστὸν εἰς τὰ ἔθνη, πῶς θὰ ἀπέβαινε χρήσιμος εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Τὰ ἔτη παρέρχονται συναπτόμενα εἰς αἰῶνας, αἱ περιστάσεις μεταβάλλονται. Ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ διατηρεῖ καὶ θὰ διατηρῇ πάντοτε τὴν ἀξίαν, τὴν χρησιμότητά της.

Ζῶμεν τὴν ἐπαύριον ἑνὸς παγκοσμίου τυφῶνος, ἀπειλήσαντος νὰ καταρρίψῃ τὰ πάντα εἰς ἐρείπια. Ἡ ἀνθρωπότης ἔμφοβος προσβλέπει εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ καταγίνεται νὰ ἀναστηλώσῃ ἀξίας καταπεσού-

σας, νὰ περισυλλέξῃ τὸ συντετριμμένον, νὰ περιθάλψῃ τὸ ἀσθενές, νὰ ἀνακαινίσῃ εἰς νέαν ζωήν, ὅ,τι περιεσώθη καὶ ἐπέζησε. Καὶ ἡ προσπάθειά της ἀπηχεῖ τὸν πόνον ἑνὸς **ἐκ βαθέων ἐκέκραξα**. Διότι προέρχεται ἀπὸ μίαν βαθυτέραν ἐπίγνωσιν τῆς πραγματικότητος, τὴν ἐπίγνωσιν, ἡ ὁποία ἐκφράζεται εἰς τὸ ἰώβειον ἐκεῖνο: «ἀκοῇ ἤκουόν σε καὶ οὐκ ᾔδειν· νυνὶ δὲ αὐτὸς ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε».

Πόσον πολύτιμος παρίσταται σήμερον ἰδίᾳ ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην! Πόσα δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς ἐνθάρρυνσιν, εἰς πίστιν, εἰς ἀγάπην, εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀνωτέρων συμφερόντων τῆς Ἀνθρωπότητος! Τὸ παρελθόν της, ὡς ἱστορικὴ ἔκφρασις καὶ ἐκδήλωσις τῆς οὐσίας καὶ τοῦ σκοποῦ της, εἶναι μακρὰ σειρὰ ἐπαλλήλων θυσιῶν, ἀφοσιώσεων, ὑπηρεσιῶν. Καὶ ὡς τοιαύτη πρέπει νὰ ἐκφαίνηται πάντοτε ἡ ζωή της ἐν τῷ κόσμῳ.

Εἰς τὸ ἔνδοξον τοῦτο Παρελθὸν μᾶς μεταφέρει ἡ παροῦσα ἐπέτειος, ὡς συνοπτικὴ ἀνάμνησις μακρᾶς καὶ εὐρείας δράσεως ἀνθρωπιστικῆς ἐν πλαισίῳ ἐκκλησιαστικῷ. Καὶ τῆς δράσεως ταύτης εὑρίσκει τις πολλὰ καὶ ὑπέροχα πρότυπα. Εἰς ταῦτα πρέπει νὰ ἀποβλέπωσι καὶ ἀπ' αὐτῶν νὰ ἐμπνέωνται ὅσοι ἀφωσίωσαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὅσοι ζηλοῦσιν ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν Χάλκῃ, τῇ 30ῇ Νοεμβρίου 1936.

† Ο ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ
Σχολάρχης τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ο ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΟΣΛΑΥΪΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ

Ἐπανακάμπτων ἐξ Ἀγκύρας, ἣν ἐπεσκέφθη κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνός, ὁ Ἐξοχώτατος Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γιουγοσλαυΐας κ. Στογιαδίνοβιτς, τῇ 1ῃ τοῦ παρόντος μηνός, κατόπιν σχετικῆς προειδοποιήσεως, προῆλθεν εἰς εὐλαβῆ ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Βενιαμὶν τοῦ Α´ καὶ τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν κ. Πρωθυπουργὸν συνώδευον ἡ σύζυγος Αὐτοῦ Εὐγενεστάτη κυρία Στογιαδίνοβιτς, ὁ Ἐξοχώτατος Πρεσβευτὴς ἐν Ἀγκύρᾳ κ. Λαζόρεβιτς, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πρωτοκόλλου καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου Γραφείου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Εξωτερικῶν κ. Πρότιτς, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς Πρωθυπουργίας κ. Γκάσιτς, ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Γιουγοσλαυΐας ἐνταῦθα κ. Βούκοτιτς, οἱ κ. κ. Πρόξενοι Μαρίνκοβιτς καὶ Στσερμπινὰ καὶ πολλοὶ ξένοι καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως δημοσιογράφοι.

Ὁ Ἐξοχώτατος Πρωθυπουργὸς μετὰ τῆς κυρίας Στογιαδίνοβιτς καὶ τῆς λοιπῆς ὡς ἄνω ἀκολουθίας Αὐτοῦ ἀφίκοντο εἰς Φανάριον ἐκ Τοπχανὲ διὰ Κυβερνητικῆς βενζινακάτου. Ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας Φαναρίου προϋπήντησαν τοὺς ἐπιφανεῖς ξένους ὁ Ἄρχων Πρωτονοτάριος καὶ Διευθυντὴς τοῦ Α´ Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Χ. Παπαϊωάννου καὶ ὁ Α´ Διερμηνεὺς τῶν Πατριαρχείων κ. Σπ. Κωνσταντινίδης, ὁδηγήσαντες αὐτοὺς μέχρι τῆς ἐξωτερικῆς πύλης τῶν Πατριαρχείων, ὅπου ὑπεδέχθησαν καὶ ἐχαιρέτισαν αὐτοὺς ὁ Πρωτοσυγκελλεύων σεβ. Μητροπολίτης Προύσης κ. Πολύκαρπος, φέρων ἐπανωκαλύμμαυχον, σταυρὸν καὶ ἐγκόλπιον, καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἀδαμάντιος, φέρων ἐπανωκαλύμμαυχον καὶ σταυρόν.

Παρὰ τὴν προαύλιον πύλην ἵστατο ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος πανοσιολ. κ. Γρηγόριος μετὰ τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων, οἵτινες ἠκολούθησαν τοὺς ξένους, τῆς ὅλης πομπῆς προηγουμένων τοῦ ἀρχικλητῆρος καὶ τριῶν κλητήρων· ἔξωθεν τῆς ἐσωτερικῆς πύλης ἵστατο ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης, ο

Πατριαρχικοὶ ἐφημέριοι καὶ δύο ἀρχιμανδρῖται τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, φέροντες ἐπανωκαλύμμαυχον, οἵτινες καὶ προηγήθησαν τῆς πομπῆς ταχθέντες μετὰ τοὺς κλητῆρας. Ἔσωθεν τῆς ἐσωτερικῆς πύλης ἵσταντο οἱ Τμηματάρχαι τῶν Πατριαρχείων, οἵτινες ἠκολούθησαν τὴν πομπήν. Ἡ πρωτοπορεία τῆς πομπῆς παρετάχθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Παναγίας καὶ ἐσταμάτησεν αὐτόθι. Ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχῶν ἀνέμενον οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, φέροντες ἐπανωκαλύμμαυχον καὶ ἐγκόλπιον, οἵτινες ἠκολούθησαν τὴν συνοδείαν.

Οἱ ὑψηλοὶ ἐπισκέπται ὡδηγήθησαν οὕτω εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Θρόνου, ἐν ᾗ ἀνέμενεν αὐτοὺς ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσεφώνησε τὸν Ἐξοχώτατον Πρωθυπουργὸν ἐκφράσασα τὴν ἰδιαιτέραν χαράν, ἣν ᾐσθάνθη ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ὑποδεχομένη καὶ προσαγορεύουσα καὶ εὐλογοῦσα ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς Κέντρῳ τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα μετὰ τῆς Εὐγενεστάτης συζύγου Αὐτοῦ. Τὴν προσφώνησιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀνέγνω ἐν μεταφράσει σερβικῇ ὁ ἱερολογιώτατος Διάκονος κ. Γεώργιος Ἀναστασιάδης. Τὴν Πατριαρχικὴν προσφώνησιν ἐπηκολούθησεν ἡ ἀντιφώνησις τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ σερβιστί, μεθερμηνευθεῖσα εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ τοῦ ὀνομασθέντος Διακόνου. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐχαρίστησε τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διὰ τοὺς ὡραίους καὶ εὐσεβόφρονας λόγους, τοὺς ὁποίους ἀπηύθυνε πρὸς τὸ πρόσωπον Αὐτῆς καὶ τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Ἡ προσφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ἡ εἰς ταύτην ἀντιφώνησις τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ καταχωρίζονται κατωτέρω.

Μετὰ τὴν προσφορὰν γλυκοῦ καὶ καφὲ ἐγένετο φιλικὴ καὶ ἐγκάρδιος συνομιλία, καθ' ἣν τὰ ἀνταλλασσόμενα μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διηρμήνευεν ὁ εἰρημένος Διάκονος. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μεταξὺ ἄλλων ἐδήλωσεν ὅτι παιδιόθεν τρέφει μέγαν σεβασμὸν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἀνατραφεὶς ὑπὸ γονέων εὐσεβῶν. Ἰδιαιτέρως μάλιστα ἐσημείωσεν ὅτι τυγχάνει ὢν ἀπόγονος ἀρχιερατικοῦ οἴκου, ἐκ τῆς οἰκογενείας δὲ αὐτοῦ ἐξῆλθεν ὁ πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν Μητροπολίτης Βελιγραδίου Μελέτιος.

Ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Α. Ἐξοχότητος μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτοῦ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐγερθεῖσα ἀνήρτησεν εἰς τὸν λαιμὸν τῆς Α. Ἐξοχότητος χρυσοῦν ἀδαμαντοποίκιλτον σταυρόν, συντόμως προσφωνήσασα ὡς ἑξῆς :

«Εὐγενεῖς καὶ ἔκλαμπροι ἐπισκέπται ἡμῶν. Ἡ Μήτηρ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἐκτιμῶσα τὴν εὐσεβόφρονα ἐπίσκεψιν Ὑμῶν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἀπονέμει Ὑμῖν τοὺς σταυροὺς τούτους εἰς

εὐλογίαν καὶ ἀναρτᾷ εἰς τὰ στήθη Ὑμῶν τὰ περικλείοντα ἁγνὰ αἰσθήματα εὐσεβείας, στοργῆς, ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς αὐτήν, ἐπικαλουμένη τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' Ὑμᾶς».

Ἀνάλογον ἀδαμαντοποίκιλτον σταυρὸν προσέφερεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης καὶ εἰς τὴν κυρίαν Στογιαδίνοβιτς. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ἡ κυρία Στογιαδίνοβιτς μετὰ προφανοῦς συγκινήσεως δεχθέντες τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν, ἠσπάσθησαν εὐλαβῶς τὴν Πατριαρχικὴν Δεξιὰν ἐκφράσαντες τὴν ἄπειρον αὐτῶν εὐγνωμοσύνην διὰ τὰ τιμαλφῆ καὶ ἱερὰ ταῦτα Πατριαρχικὰ δῶρα.

Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ὁ Ἐξοχώτατος Πρωθυπουργὸς καὶ ἡ κυρία Στογιαδίνοβιτς μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτῶν προεπέμφθησαν μετὰ τῶν αὐτῶν μεθ' ὧν καὶ κατὰ τὴν ἄφιξιν Αὐτῶν τιμῶν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπεσκέφθησαν τὸν Πατριαρχικὸν Ναόν, τοῦ σεβ. Πρωτοσυγκελλεύοντος καὶ τοῦ πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου παρασχόντων αὐτοῖς ἱστορικὰς καὶ ἄλλας περὶ τοῦ ἱ. Ναοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ πληροφορίας.

***

Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Α. Ε. τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τῆς κυρίας Στογιαδίνοβιτς ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐν συνοδείᾳ τοῦ πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς, ἀντεπεσκέφθη εἰς τὸ Πέρα Παλὰς τὴν Α. Ἐξοχότητα, γενομένη τιμητικώτατα δεκτὴ ἀπὸ τῆς ἐξωθύρας ὑπὸ τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρεσβευτοῦ κ. Λαζάρεβιτς, τῶν εἰρημένων κυρίων Πρότιτς καὶ Γκάσιτς, τοῦ Προξένου κ. Στσερμπινὰ καὶ ἄλλων.

Ἡ προσφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρωθυπουργὲ καὶ Ὑπουργὲ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γιουγοσλαυΐας,

Ἔμπλεως χαρᾶς ἡ Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑποδέχεται τὴν στιγμὴν ταύτην καὶ προσαγορεύει εὐλογοῦσα ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς κέντρῳ τὴν Ὑμετέραν ἐρίτιμον Ἐξοχότητα μετὰ τῆς Εὐγενεστάτης συζύγου Αὐτῆς.

Ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης, συνεχίζουσα πατροπαράδοτον ἔθιμον, ὡς τέκνον εὐσεβὲς τῆς πεφιλημένης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας καὶ γόνος γνήσιος τοῦ εὐσεβοῦς, εὐγενοῦς καὶ ἐνδόξου Γιουγοσλαυϊκοῦ Ἔθνους, τοῦ θερμὴν καὶ ἁγνὴν ἔχοντος καὶ φυλάττοντος πάντοτε τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν στοργὴν τόσον πρὸς τὴν ἰδίαν ὅσον καὶ πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἠγαθύνθη ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν ἡμετέραν ὑψηλὴν καὶ ἔνδοξον Τουρκικὴν Δημοκρατίαν ὡς τετιμημένος καὶ τηλεκλειτὸς ἐκπρόσωπος τοῦ εὐκλεοῦς Γιουγοσλαυϊκοῦ Κράτους εὐτυχεῖ Αὐτῆς ἐπισκέψει, ἵνα προσέλθῃ, κατὰ τὸ ἱερὸν ἔθος, εἰς ἐπίσκεψιν καὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκκησίας καὶ ἐκδηλώσῃ τὰ πρὸς αὐτὴν ἁγνὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς τοῦ Γιουγοσλαυϊκοῦ λαοῦ, ἅπερ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἐξόχως ἐκτιμᾷ.

Εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως ἐπὶ τῇ εὐσεβόφρονι ταύτῃ ἐκδηλώσει, τῇ τονούσῃ

καὶ αὐτῇ εὐκαίρως τοὺς ἀρρήκτους δεσμοὺς τῆς ἑνότητος καὶ τῆς ἀγάπης, τοὺς συνδέοντας ἀπ' ἀρχῆς τὴν πεφιλημένην ἀδελφὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα αὐτῆς πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὰ κατ' αὐτήν.

Προσφωνοῦντες Ὑμῖν, Κύριε Πρωθυπουργέ, καὶ τῇ Εὐγενεστάτῃ Ὑμῶν συζύγῳ τὸ ὡς εὖ παρέστητε, ἀπονέμομεν μετ' ἀγάπης Ὑμῖν τὰς εὐχὰς καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν, παρακαλοῦμεν δὲ ὅπως κατὰ τὴν εἰς τὴν εὐλογημένην πατρίδα Ὑμῶν ἐπάνοδον ἡ Ὑμετέρα ἐρίτιμος Ἐξοχότης εὐαρεστηθῇ ἵνα μεταδῷ τὴν ἐγκάρδιον ἀδελφικὴν ἡμῶν πρόσρησιν πρὸς τὸν ἀγαπητὸν ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην κύριον Βαρνάβαν καὶ τὴν περὶ Αὐτὸν χορείαν τῶν σεβασμίων Ἱεραρχῶν καὶ πᾶσαν τὴν ἀγαπητὴν ἀδελφὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν, ἑρμηνεύσῃ δὲ τὰ αἰσθήματα τῆς βαθείας ἀγάπης καὶ τιμῆς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν μετὰ τῶν ἐγκαρδίων ἡμῶν εὐχῶν καὶ πρὸς τὸν Εὐσεβέστατον Βασιλέα Πέτρον, τὸν Ὑψηλότατον Ἀντιβασιλέα Παῦλον, τὴν ἐρίτιμον Γιουγοσλαυϊκὴν Κυβέρνησιν καὶ ἅπαντα τὸν ἀγαπητὸν καὶ εὐσεβῆ Γιουγοσλαυϊκὸν λαόν.

Ὡς εὖ παρέστητε ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ Κέντρῳ τίμιοι καὶ ἀγαπητοὶ αὐτῷ ἐπισκέπται!

Ἡ ἀντιφώνησις τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ.

Παναγιώτατε,

Εἶμαι λίαν συγκεκινημένος ἀπὸ τοὺς εὐμενεῖς λόγους, οὓς ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἀπηύθυνε πρὸς τὴν κυρίαν Στογιανδίνοβιτς καὶ ἐμέ.

Ἐπεθύμουν, ὡς ἀφωσιωμένον τέκνον τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, πρὶν ἢ ἐγκαταλείψω τὴν τόσον ὡραίαν Ὑμῶν πόλιν, νὰ χαιρετίσω ἐν τῷ προσώπῳ Ὑμῶν τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Περιττὸν θεωρῶ νὰ τονίσω ἐδῶ πόσον ἡ ἀδελφὴ Σερβικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔτρεφεν ἀπ' ἀρχῆς τὰ ἁγνότερα αἰσθήματα ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸ Ἁγιώτατον τοῦτο Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας.

Θὰ θεωρήσω ὡς εὐχάριστον καθῆκον νὰ διαβιβάσω, κατὰ τὴν εἰς Βελιγράδιον ἐπιστροφήν μου, πρωτίστως πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα Πέτρον, πρὸς τὴν Α. Β. Ὑψηλότητα τὸν Πρίγκηπα Ἀντιβασιλέα Παῦλον καὶ τοὺς συναδέλφους μου ἐν τῇ Κυβερνήσει, τὰ αἰσθήματα τῆς πατρικῆς ἀγάπης καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

Πέποιθα ὅτι ὡσαύτως θὰ χαροποιήσωσιν ἰδιαιτέρως τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Πατριάρχην Βαρνάβαν καὶ τοὺς ἐν τῷ Ἐπισκοπικῷ ἀξιώματι ἀδελφοὺς Αὐτοῦ αἱ εὐχαὶ τὰς ὁποίας ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἠγαθύνθη νὰ ἐκφράσῃ ὑπὲρ αὐτῶν.

Εὐχαριστῶν Ὑμῖν ἐπὶ τῷ χαιρετισμῷ «ὡς εὖ παρέστητε», τὸν ὁποῖον ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης εὐηρεστήθη νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τὴν κυρίαν Στογιαντίνοβιτς καὶ ἐμέ, δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι θέλω διατηρήσῃ πάντοτε τὴν καλλιτέραν ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεως ταύτης τὴν ὁποίαν ἐπόθουν πάντοτε ἵνα ποιήσωμαι.

Εὐχαριστῶ θερμῶς τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἐπὶ τῇ ἰδιαιτέρᾳ ἐγκαρδίῳ ὑποδοχῇ τῆς ὁποίας ἐτύχομεν ἐνταῦθα.

Εὐλογοῖ ὁ Θεὸς τὰ ἔτη τῆς Ὑμετέρας ἐνδόξου Πατριαρχείας καὶ δώῃ Ὑμῖν, Παναγιώτατε, ὅπως ἐν ὑγείᾳ καὶ χαρᾷ βλέπητε πάντοτε τοὺς κόπους Ὑμῶν εὐλογουμένους καὶ στεφομένους δι' ἐπιτυχιῶν εἰς ἐξάπλωσιν τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Η ΠΑΡΘΕΝΟΣ ΜΑΡΙΑ

«Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας» (Λουκ. 10, 45).

Ὑπάρχουν εἰς τὴν ζωὴν στιγμαὶ ὑπερτάτης ἐξάρσεως, κατὰ τὰς ὁποίας ὁμιλεῖ αὐτὴ ἡ καρδία. Καὶ τότε ὁ λόγος εἶνε καθαρὸν ἀνάβλυσμα τοῦ αἰσθήματος. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν ψυχικῆς ἐξάρσεως, πρὸ τῆς ὑπερόχου διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ, εὑρεθεῖσα καὶ κάποια ἐκ τοῦ ὄχλου γυνή, ἀφῆκε τὴν καρδίαν της ἐλευθέραν νὰ ἐκσπάσῃ εἰς ἕνα ὑπέροχον ὕμνον πρὸς τὴν Παναγίαν. «Μακαρία, λέγει, ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοί, οὓς ἐθήλασας». Μακαρίζεται ἡ Μαριὰμ καὶ εἰς τὸν μακαρισμὸν τοῦτον συνενοῦνται τὰ ᾄσματα τῶν ἀγγέλων ἐν οὐρανοῖς καὶ οἱ ὕμνοι τῶν Χριστιανῶν ἐπὶ τῆς γῆς Ὑμνεῖται ἡ ἀνύμφευτος νύμφη, ἡ ἀπείρανδρος μήτηρ, ἡ ἀγαπημένη θεόπαις, ἡ αἰωνία μήτηρ, ἡ γυνή, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ της ἐξαίρεται ἡ ἀρετή, ἐξυμνεῖται ἡ ἁγνότης καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη. Διότι διὰ τῆς ἁγνότητος κατηξιώθη νὰ γείνῃ ναὸς τοῦ Θεοῦ, ἅγια τῶν ἁγίων, ὅπου εἰσῆλθεν ὁ αἰώνιος Ἀρχιερεύς, διὰ τῆς ταπεινοφροσύνης νὰ ἐξυψωθῇ. Ἁγνότης καὶ ταπεινοφροσύνη ἦσαν αἱ δύο πτέρυγες αἱ ὁποῖαι τὴν ἀνεβίβασαν εἰς τοὺς οὐρανούς.

Ὁ χαρακτὴρ τῆς Παναγίας ἦτο ᾠκοδομημένος ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς ἀρετῆς καὶ ἦτο ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τοὺς παντοίους πειρασμούς, ὅπως ὁ βράχος μένει ἀσάλευτος εἰς τὴν ὁρμητικὴν φορὰν τοῦ κύματος. Ἁγνὴ ὅπως ἡ πρωϊνὴ δρόσος, ὅπως τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, εἶχε διέλθῃ τὴν παρθενικήν της ζωὴν ὡς ἀφωσιωμένη Ἱέρεια τοῦ Ἰεχωβᾶ Τὰ ἀπατηλὰ τῆς νεότητος ὄνειρα δὲν εἶχον δύναμιν ἐπὶ τῆς ὡραίας της ψυχῆς. Εἶχε καὶ αὐτῆς ἡ παρθενικὴ ψυχὴ τὰ ὄνειρά της. Ἀλλ' αὐτὰ ἦσαν ὄνειρα εὐγενῆ, ὑψηλά, ἰδεώδη. Εἶχεν ὡς ὄνειρον νὰ ὑπηρετήσῃ μὲ εὐλάβειαν τὸν Θεόν. Νὰ τηρήσῃ τὰς ἐντολάς του καὶ νὰ ζήσῃ ἁγνὰ εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ θελήματος Ἐκείνου. Καὶ τὸ ὄνειρόν της αὐτὸ ἔγεινε πραγματικότης. Διότι εἰς τὰς μεγάλας ψυχας οἱ πόθοι εἶνε προβλέψεις καὶ προαισθήσεις μελλοντικῆς βιώσεως ἀνα-

λόγου πραγματικότητος. Ἔγεινε πραγματικότης, διότι πάντοτε ἡ ἀθῶα της ψυχὴ ἐπτερύγιζε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐπεκοινώνει διὰ τῆς προσευχῆς μετ' αὐτοῦ, ἀφοῦ ἡ προσευχὴ εἶναι μυστικὴ συνομιλία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τῆς τοιαύτης εὐσεβοῦς καὶ ἀσπίλου παρθενικῆς ζωῆς καρπὸς καὶ ἀμοιβὴ ὑπῆρξεν ὁ Εὐαγγελισμὸς τοῦ Γαβριὴλ «Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Σύ ἡ ὁποία ἐβλάστησες ὡς κρίνον μέσα εἰς τὰς ἀκάνθας τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία διετηρήθης λευκὴ ὡς ἡ χιών, αἰδήμων ὡς ἡ αὐγὴ καὶ διῆλθες τὴν ζωήν Σου περιβεβλημένη τὸν λευκὸν χιτῶνα τῆς ἀρετῆς, δέξαι τὸ ἄρωμα τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, «εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Εἶναι ὁ αἰώνιος ἀσπασμὸς τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀρετήν. Εἶναι ἡ πνοὴ τῆς Χάριτός Του, ὑπὸ τὴν ζωογόνον θερμότητα τῆς ὁποίας ἀναπτύσσεται καὶ προάγεται ἡ ἀρετή. Τί ἄν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ρεύματος τῆς ὑλοφροσύνης δὲν δίδεται προσοχὴ εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς, εἰς τὴν ἀρετήν; Ἀκριβὴς καὶ δίκαιος ἐκτιμητὴς τῆς ἀξίας της εἶναι ὁ Θεός. Καὶ εἶναι πάντοτε ἕτοιμος νὰ δώσῃ τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν Του εἰς τοὺς ἁγνοὺς καὶ καθαροὺς τὴν καρδίαν. Ἐὰν δὲ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ὀφείλομεν νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς τὴν Παναγίαν Παρθένον ὡς εἰς πρότυπον ἁγνότητος, πόσῳ μᾶλλον ἐπιβάλλεται τοῦτο εἰς τὴν γυναῖκα, εἰς τὴν Χριστιανὴν γυναῖκα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Χριστιανισμὸς ἐπεφύλαξε τόσον ὡραίαν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ! Ἡ Παναγία διὰ τὰς Χριστιανὰς γυναῖκας εἶναι τὸ πρότυπον ὄχι μόνον ζωῆς παρθενικῆς ἀλλὰ καὶ μητρικῆς ἁγνότητος. Ἡ ὑπερτάτη ἀγάπη πρὸς τὸ θεῖον βρέφος ἐκδηλοῦται εἰς μίαν πάναγνον στοργήν, εἰς μίαν τρυφερότητα ἀπεράντου γοητείας, ἡ ὁποία ἐξαπλοῦται μὲ τὴν αὐτὴν ἁγνότητα καὶ εἰς τὴν πονεμένην ἀνθρωπότητα.

Καὶ ὅμως παρὰ τον μέγαν καὶ ὑψηλὸν αὐτῆς προορισμὸν καὶ τὴν ὑπερτάτην τιμήν, ὁ ὄφις τῆς ὑπερηφανείας δὲν εἰσεχώρησεν εἰς τὸν παράδεισον τῆς ψυχῆς της διὰ νὰ ἐκχύσῃ τὸ δηλητήριόν του. Αὐτὴ παρέμεινε πάντοτε ταπεινή, διὰ τοῦτο καὶ ἐξυψώθη καὶ ἐδοξάσθη. Καὶ τοιουτοτρόπως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκήρυξεν ὁ υἱὸς ὅτι «ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται» ἦτο τὸ ἀπαύγασμα τῆς ζωῆς τῆς μητρός. Διότι εἰς τὴν Παρθένον συνηντήθη καὶ συνενωθεῖσα ἁρμονικώτατα συνέζησε μετὰ τῆς ἁγνότητος ἡ ταπεινοφροσύνη. Εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ μεγάλου χαιρετισμοῦ τοῦ ἀγγέλου ἡ ἁγνή της ψυχὴ δὲν ἐσκίρτησεν ἀπὸ ὑπερηφάνειαν, ἀλλὰ ἀπὸ φόβον, ἀπὸ δειλίαν, ὥστε ταπεινώσασα τὸ βλέμμα ὄχι μόνον τὸν οὐρανόν, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸν τὸν ἄγγελον ἐτόλμησε νὰ ἀτενίσῃ. Ἡ ταπεινόφρων σκέψις ὅτι αὐτὴ ἓν μικρὸν ἄνθος τῆς Ἰουδαίας, μία πτωχὴ κόρη θὰ ἠξιοῦτο ἑνὸς τόσον μεγάλου προορισμοῦ, ἐπλήρωσε μὲ φόβον τὴν ψυχήν της. «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου». Τόσον ὑψηλὸς προορισμὸς μόνον μὲ τοιαύτην ταπεινοφροσύνην ἦτο δυνατὸν

νὰ ἐπιτευχθῇ. Χωρὶς ταπεινοφροσύνην οὐδεμία γενναία πρᾶξις εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτελεσθῇ. Ἡ ταπεινοφροσύνη προσδίδει εἰς τὰ ἔργα ὡραιότητα, ἀξίαν. Ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπον, τὸν προσεγγίζει πρὸς τὸν Θεόν. Πλησίον τοῦ Θεοῦ εὑρίσκετο καὶ ἡ Παναγία, τὸ πάγχρυσον, τὸ πολύτιμον τοῦτο δοχεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκρύπτετο ὁ ἀτίμητος τῆς ταπεινώσεως θησαυρός. Ὅλαι της αἱ πράξεις ἀπέπνεον ἁγνότητα καὶ ταπεινοφροσύνην. Ἦτο ἁγνὴ καὶ ἐδοξάσθη. Ἦτο ταπεινὴ καὶ ἐξυψώθη. Διὰ τοῦτο καὶ σύμπας ὁ Ὀρθόδοξος Χριστιανικὸς κόσμος ἰδιαζόντως τιμᾷ καὶ γεραίρει τὴν Παναγίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἰδιαίτεροι ὕμνοι τονίζονται πρὸς τὰς ἐξόχους ἀρετάς της. Διὰ τοῦτο καὶ ἐξαιρετικὴ εἶναι ἡ συρροὴ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ εἰς τοὺς ναοὺς κατὰ τὰς πρὸς τιμὴν αὐτῆς ὡρισμένας ἡμέρας.

Ἀλλὰ πόσον ὡραῖον καὶ χριστιανοπρεπὲς θὰ ἦτο ἐὰν καὶ ὁ βίος τῶν Χριστιανῶν εἰς τὰς διαφόρους ἐκδηλώσεις καὶ ἐκφάνσεις του ἦτο ἐνηρμονισμένος πρὸς τὰ ὑπέροχα τῆς ἁγίας μας θρησκείας πρότυπα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀκτινοβολεῖ ἡ φυσιογνωμία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου! Ἐὰν κατενοεῖτο ἡ ἀξία τῆς ἁγνότητος, διὰ τῆς ὁποίας προσφέρομεν ἑαυτοὺς θυσίαν καθαρὰν καὶ ἄμωμον πρὸς τὸν Θεόν, τῆς ἁγνότητος ἡ ὁποία θέτει εἰς ἁρμονίαν τὰ χείλη πρὸς τὴν καρδίαν, τὴν ἐκδήλωσιν πρὸς τὸ φρόνημα, τὴν πρᾶξιν πρὸς τὴν σκέψιν, τὴν ἐν γένει ζωήν μας πρὸς τὴν ἀλήθειαν, πρὸς τὸν Θεόν! Ἐὰν ἐξετιμᾶτο καὶ ἠσκεῖτο ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ κατ' ἐξοχὴν κοινωνικὴ ἀρετή, διὰ τῆς ὁποίας γινόμεθα εὐάρεστοι καὶ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται εἰς ὑπομονήν, εἰς πρᾳότητα, εἰς ἀνοχήν, εἰς μακροθυμίαν, καὶ αἴρει τὸν ἐγωϊσμὸν μὲ ὅλας τὰς ὀλεθρίας συνεπείας του καὶ σφυρηλατεῖ δεσμοὺς ἀγάπης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων! Ἡ ταπεινοφροσύνη ἔχει τὰς ῥίζας της εἰς τὴν βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς σμικρότητός μας ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐλλείψεών μας ἀπέναντι τῶν ἀνθρώπων, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει ἠθικὴ ἐξύψωσις.

Ο ΔΕΥΤΕΡΕΥΩΝ ΜΑΞΙΜΟΣ

Φανάριον, τῇ 21 Νοεμβρίου.

ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΗι ΝΗΣΩι ΛΕΣΒΩι ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΜΙΔΗΣ ΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΣΣΟΥ

✝ ***Βενιαμὶν ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.***

Τὰς τῶν ἁγίων μνήμας γεραίρειν καὶ ἐν λαμπρότητι ἐξυμνεῖν ἔθος τοῦτο ἱερὸν ἀπ' ἀρχῆς ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ νενόμισται καὶ λελόγισται, τοῦτο μὲν διὰ τὴν καθόλου πρὸς τοὺς ἁγίους ἀξιόχρεων τῆς τιμῆς ὀφειλήν, τοῦτο δὲ καὶ πρὸς μείζονα τοῖς εὐσεβέσιν ὠφέλειαν καὶ κράτυνσιν καὶ εὐφροσύνην πνευματικὴν αὐτῶν· «ἐγκωμιαζομένων γὰρ δικαίων, εἴρηται, εὐφρανθήσονται λαοί».

Ἐπειδὴ τοίνυν καὶ περὶ τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν νῆσον Λέσβον ὁσίου Γρηγορίου, Ἐπισκόπου Ἄσσου, τοῦ ἐκ Μιτυλήνης, ἐπὶ τῇ ἄρτι ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῆς ὑπ' αὐτοῦ κτισθείσης Μονῆς εὑρέσει τῶν ἁγίων αὐτοῦ λειψάνων καὶ τῇ γενομένῃ πανδήμῳ αὐτῶν ἀνακομιδῇ, ἀναφορᾷ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ὑπὸ τοῦ Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Μιτυλήνης κ. Ἰακώβου, κατὰ πόθον καὶ παράκλησιν κοινὴν τῶν πάντοθεν συνελθόντων εὐσεβῶν χριστιανῶν, ἐγένετο, ὅπως ἡ μνήμη τῆς ἱερᾶς ταύτης τῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου πατρὸς ἀνακομιδῆς, ἐξ ἧς ἅπας ὁ συνελθὼν εὐσεβὴς λαὸς μεγάλην ἔσχε τὴν ψυχικὴν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν, δοξάσας τὸν δοξάζοντα τοὺς ἁγίους αὐτοῦ Θεόν, καθορισθῇ ἐπισήμως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἑορτὴ κοινὴ τῆς νήσου Λέσβου, ἑορταζομένη ἀπὸ κοινοῦ κατ' ἔτος ἐν ἁπάσῃ τῇ νήσῳ κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν τὴν μετὰ τὴν δεκάτην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, ἵνα ἐσαεὶ πάντες εὐχαριστῶσι τῷ Θεῷ τῷ καταπέμψαντι ἐπὶ τὴν νῆσον αὐτῶν τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ διὰ τῆς εὑρέσεως τῶν σεπτῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου πατρός, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτί-

μων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἐν ἀξιοχρέῳ προσοχῇ πρὸς τὸ εὐσεβὲς αἴτημα τοῦτο ἀπιδόντες καὶ μετὰ χαρᾶς αὐτὸ ἱκανοποιοῦντες, ἀσμένως ἔγνωμεν καὶ ἀπεφηνάμεθα καὶ ὡρίσαμεν συνοδικῶς ἵνα ἡ μνήμη τῆς ἱερᾶς ἀνακομιδῆς ταύτης τῶν λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις ὁσίου πατρὸς Γρηγορίου, Ἐπισκόπου Ἄσσου, τοῦ ἀπ' αἰώνων ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν κατοίκων τῆς νήσου γεραιρομένου ὡς μεσίτου ἐν οὐρανοῖς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ προστάτου τῆς νήσου, ἑορτάζηται καὶ πανηγυρίζηται κοινῶς καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον κατ' ἔτος τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τῇ μετὰ τὴν δεκάτην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου, ἐπευξάμενοι ἐπὶ τούτῳ ὅπως πλουσία πάντοτε, ταῖς πρεσβείαις τοῦ Ἁγίου, καταπέμπηται ἡ θεία χάρις τῷ εὐσεβεῖ Λεσβιακῷ λαῷ, τῷ τιμῶντι καὶ γεραίροντι τὴν μνήμην τοῦ δοξάσαντος τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ νήσῳ ὁσίου πατρός.

Ἐπὶ τούτῳ εἰς ἔνδειξιν καὶ βεβαίωσιν διηνεκῆ ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα ἐκκλησιαστικὴ πρᾶξις ἡμῶν, καταστρωθεῖσα ἐν τῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ ἀπαραλλάκτῳ ἀποσταλεῖσα καὶ τοῖς ἐν τῇ νήσῳ Ἱερωτάτοις Μητροπολίταις καὶ ἀγαπητοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς, τῷ τε Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Μιτυλήνης κ. Ἰακώβῳ καὶ τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Μηθύμνης κ. Διονυσίῳ, πρὸς γνῶσιν καὶ κοινὴν γνωστοποίησιν.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αϡλϛ', κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον (κ')
Ἐπινεμήσεως Ε'.

† Ὁ ***Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βενιαμὶν ἀποφαίνεται.***

† ὁ Χαλκηδόνος ***Μάξιμος***
† ὁ Προύσης ***Πολύκαρπος***
† ὁ Σάρδεων καὶ Πισιδίας ***Γερμανὸς***
† Εἰρηνουπόλεως ***Κωνσταντῖνος***
† ὁ Δέρκων ***Ἰωακεὶμ***
† ὁ Πριγκηποννήσων ***Θωμᾶς***
† ὁ Ἡλιουπόλεως ***Γεννάδιος***
† ὁ Χριστουπόλεως ***Μελέτιος***
† ὁ Λαοδικείας ***Δωρόθεος***

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

70) ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ Β'

Ἤδη πρὸ τῆς δευτέρας ἀπὸ τοῦ θρόνου ἀποχωρήσεως τοῦ Σαμουὴλ ἡ ἀντιπατριαρχικὴ μερίς, ἡ ἐπιδιώκουσα τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ, προῆλθεν εἰς τὴν σκέψιν ὅπως «κάμουν πατριάρχην τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον, ὡς ἄνθρωπον μεγάλης ὑπολήψεως εἰς τὸ πλῆθος καὶ ἐπαινετὸν εἰς τοὺς τούρκους διὰ τὴν εἰς τὰ ἀραβικὰ καὶ τουρκικὰ προκοπήν του». Ἡ σκέψις αὕτη ὡριμάσασα καὶ εἰς ἐνεργείας ἀναλόγους ἐν τῷ μεταξὺ ἐκδηλωθεῖσα ἐν τέλει ἐπραγματοποιήθη, μάλιστα μετὰ τὴν εὐνοϊκὴν ὑπὲρ τοῦ Σωφρονίου γνώμην τοῦ ρεΐζ-ἐφένδη (= ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν). Οὕτω δὲ ἅμα τῇ παραιτήσει τοῦ Σαμουήλ, καὶ δὴ αὐθημερόν, ἤτοι τῇ *24 Δ/βρ. 1774*, «οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς καὶ εὐγενέστατοι ἄρχοντες καὶ κληρικοὶ συνελθόντες, κοινῇ γνώμῃ ἐξελέξαντο οἰκουμενικὸν πατριάρχην τὸν μακαριώτατον Ἱεροσολύμων κύριον **Σωφρόνιον** καὶ ἀπελθόντες οἱ πρόκριτοι τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ τῆς εὐγενοῦς ὁμηγύρεως προσεκύνησαν τὴν κοινὴν ψῆφον καὶ γνώμην πάντων καὶ ἐκλογὴν διαγγέλλοντες· ὁ δὲ διαταραχθεὶς ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ καὶ δακρύσας μὴ ἱκανὸν ἑαυτὸν ὡμολόγει πρὸς τὴν τοιαύτην ὑπεροχὴν καὶ ἐδέετο πρὸς ἄλλον ἀπιδεῖν καὶ αὐτὸν ἀπολῦσαι ταύτης τῆς ψήφου καὶ διαριθμῶν τὰς κεφαλαιωδεστέρας χρείας τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου πρὸς οὐδεμίαν αὐτάρκη ἑαυτὸν ἔλεγε, φύσεως καὶ ἀγωγῆς καὶ τρόπου μὴ λαχὼν πολυπράγμονος· οἱ δὲ προσκείμενοι καὶ ἐκλιπαροῦντες ἱκέτευον μὴ παριδεῖν τὴν κοινὴν ἐκλογήν, ὡς ἀνάγκης ἐπικειμένης καὶ πρὸς τὰς χρείας ἑαυτοὺς αὐτῷ ἔδιδον, ὑποσχόμενοι πάντα ὑπουργεῖν, συνεργεῖν

καὶ ἐν ἅπασι χρῆσθαι, ὡς ἂν δέοι, διὰ τὴν κοινὴν ἁπασῶν τῶν ἐκκλησιῶν ὠφέλειαν· ἐπεὶ δὲ κατενόησεν ὡς διὰ πολλοῦ ἐξητασμένη καὶ κοινοπραγὴς ἦν ἡ ἐκλογὴ καὶ ἐξειργασμένη ἡ κοινὴ ψῆφος, καὶ ἡ γνώμη ἀνηνεγμένη τῷ κράτει καὶ ἡ ἀπόφασις ἀπαραίτητος, κατένευσεν ἐπειπών: «γενέσθω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου· μέμνησθε δ' οὖν ὅσα ἤδη ἐτάξατε· οὐ γὰρ ἐμοί, ἀλλὰ θεῷ τὰς ὑποσχέσεις ἐποιήσατε». Τοίνυν παραλαβόντες αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ ***τῇ ἐφεξῆς εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου***, πρώτῃ δὲ καὶ ἀρχῇ τοῦ ἑβδομηκοστοῦ πέμπτου ἔτους, ἀφ' ἧς τῶν σωτηρίων ἐτῶν ἀνατέλλει ἡ κοσμοχαρμόσυνος ἡμέρα, παρέστησαν τῷ Ἐπιτρόπῳ τῆς βασιλείας καὶ λαβόντες τὰ συνήθη καββάδια ἐπέστρεψαν εἰς τὸ πατριαρχεῖον μετὰ πολλῆς συνδρομῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἀμυθήτου κοινῆς χαρᾶς καὶ γενομένης τῆς ***μεταθέσεως*** ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ὡς νενόμισται, ἀνευφήμησαν αὐτὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην» (Μακρ. [114]).

Τὸν πατριάρχην Σωφρόνιον, μεριμνῶντα περὶ τῆς καλῆς καταστάσεως καὶ ἁρμονίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν προσώπων καὶ πραγμάτων, διηνώχλει σφόδρα ἡ περὶ τὸν μ. Νικομηδείας (ἀπὸ Προύσης) Μελέτιον ἀντιδρῶσα μερίς. Εἰς τὴν προκύψασαν δὲ ἐκ τούτου ψυχικὴν αὐτοῦ στενοχωρίαν προσετέθη εἶτα καὶ σωματικὴ ἀσθένεια ρίψασα αὐτὸν εἰς τὴν κλίνην. Καὶ ἐπειδὴ «ὡς τόσον τὰ πάθη, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰατρικῆς, αὐξάνουσι τὴν ἀσθένειαν τοῦ Σωφρονίου, μετεβλήθη ὁ πυρετός του ἀπὸ συνεχῆ εἰς κακοήθη» (Ὑψηλ.). Ἐν κλίνῃ κατακείμενος δὲν ἔπαυε πάντοτε «αἰνῶν καὶ δοξάζων τὸν Κύριον καὶ τοὺς προσιόντας ἀποδεχόμενος καὶ εὐλογῶν· συνέτρεχον γὰρ ἀρχιερεῖς, ἄρχοντες, πολὺς ὁ εὐσεβὴς λαὸς ἐπὶ ἡμέρας, λαμβάνοντες τὰς εὐλογίας· τῇ δὲ ***η' Ὀκτωβρίου τοῦ 1780*** σωτηρίου ἔτους, ἀφ' ἑσπέρας εὐλογήσας τὸν Θεὸν τὸν λυχνικὸν ὕμνον ᾄδειν προσέταξε καὶ μεθ' ὥραν πάλιν εὐλογήσας τὸν Θεὸν καὶ προσεύχεσθαι τοὺς παρευρεθέντας παραγγείλας μετὰ μικρὸν πρὸς Κύριον φαιδρῶς ἐξεδήμησε..... παμπληθοῦς γενομένης τῆς συρροῆς τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ καὶ λίαν ἐνδόξου καὶ περιφανοῦς τῆς ἐξόδου καὶ φαιδροτάτης τῆς πανηγύρεως ἐν ᾠδαῖς καὶ ὕμνοις ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀσωμάτων, κατὰ τὸ Μέγα Ρεῦμα, ὅπου κατέθεντο τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον» [115]). Σέργιος ὁ Μακραῖος συνέταξεν ὀκτὼ ἐπιτύμβια, ὧν τὸ ἓν ἔχει ὧδε:

---

[114]) *Ὑψηλ.* 539. 540 – *Σάθα* ὡς ἀνωτ. 299. 390 – *Παράρτ.* Κ—ΚΒ' τόμ. ὡς ἀνωτ. σ. 118.— *Δυοβ.* 129. 133.

[115]) *Ὑψηλ.* 553. 555. 556. 560. 563. 564. 572. 590. 591. 616. 618. 619.—*Σάθα* 83. 320. 321.

— Περὶ *Σωφρονίου Β'* ὅρα καί: *Βεντότη* ὡς ἀνωτ.—*Κούμα* 10ος σ. 403 *Μαθᾶ* 260.—*Βυζαντ. Β'* 543—*Γεδεὼν* Π. Πίν. 664—*τοῦ αὐτοῦ* καν. διατ. Α' 263—*Νέα*

Τύμβος θεσπεσίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
ἐξ Ἱεροσολύμων, Σωφρονίου πραέως,
οὗ γενεὴ μὲν Δαμασκός, σοφία δέ τε θεία
καὶ ἀρετὴ πᾶσα ηὔγασε γῆς πέρατα.

***

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Σωφρονίου Β' τοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων [116].

Ἐπειδὴ ὁ ἁγιώτατος ἀποστολικὸς πατριαρχικὸς καὶ οἰκουμενικὸς θρόνος ἀπροστάτευτος διέμεινεν ἅτε τοῦ ἐν αὐτῷ πατριαρχικῶς προϊσταμένου παναγιωτάτου πατριάρχου κυρίου Σαμουὴλ παραίτησιν οἰκειοθελῆ καὶ ἀβίαστον πεποιηκότος, καθὼς ἀντικρὺ φαίνεται, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν πατριαρχικὴν προστασίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν μακαριώτατον καὶ ἁγιώτατον πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης κύριον κύριον Σωφρόνιον, δεύτερον δὲ τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Ἄνθιμον καὶ τρίτον τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Ἀνανίαν, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατέστρωται ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι πρὸς μόνιμον καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν.

Ἐν ἔτει ‚αψοδ', ἐπινεμήσεως η'.

† Ὁ Ἐφέσου ***Μελέτιος***, † ὁ Ἡρακλείας ***Μεθόδιος***, † ὁ Κυζίκου ***Γεράσιμος***, † ὁ Νικομηδείας ***Νικηφόρος***, † ὁ Νικαίας ***Ἄνθιμος***, † ὁ Χαλκηδόνος ***Παρθένιος***, † ὁ Δέρκων ***Ἀνανίας***, † ὁ Θεσσαλονίκης ***Δαμασκηνός*** ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ πανιερωτάτου συναδελφοῦ μου ἁγίου Δρύστρας κὺρ ***Παρθενίου***, † ὁ Νέων Πατρῶν ***Χρύσανθος***, † ὁ Φιλιππουπόλεως ***Σαμουήλ***, † ὁ Βιζύης ***Γεράσιμος***, † ὁ Βάρνης ***Νεόφυτος***, † ὁ Προϊλάβου ***Ἰωακείμ***, † ὁ Μεσημβρίας ***Μακάριος***, † ὁ Οὐζίτζης ***Ἰωακεὶμ*** ἔχων καὶ τὰς γνώμας τοῦ ἁγίου Σκοπίων κὺρ ***Ἀνθίμου*** καὶ τοῦ ἁγίου Σαμακοβίου κὺρ ***Νεοφύτου***, † ὁ Μογλενῶν ***Ἀγαθάγγελος*** † ὁ Κώου ***Παρθένιος***.

Σιὼν τόμ. Θ' σ. 301—*Ἐκκλ. Ἀλ.* Γ' 617. Δ' 199. 200. 283 ΙΘ' 382. Κ' 77. ΚΔ' 588. ΚΣΤ' 67. Λ' 79— ***Φ. Βαφείδου*** ἐκκλ. ἱστ. Γβ' 219. 220— ***Α. Κεραμέως*** ἱτρ. βιβλ. Γ' 286. Δ' 554— τοῦ αὐτοῦ Μαυρογ. βιβλ. Α' 175. 176.—***Ν. Ἑλληνομ.*** ΣΤ' 289—Vailhé 1311.— *Θ. Κριτικίδου* περίφρασις κλπ. ὡς ἀλλαχοῦ σ. 86. 98.— Mansi XXXVIII σ. 941. 945. 951. 959— ***Κωνσταντίου τοῦ ἀπὸ Σιναίου*** συγγραφαὶ ἐλάσσονες σ. 160.— ***Παρνασσός***, περιοδ. ἐν Ἀθήναις τόμ 10ος σ. 21— *Εὐαγγελ. Κῆρυξ* περιοδ. τόμ. Θ' σ. 131. – *Ὀρθοδ.* Γ' 35, Ε' 62. — ***Θεολογία*** Λ' 181.—**N. Jorga** κλπ. σ. 233.— ***Μ. Ἑλλ. Ἐγκ.*** ΚΒ' 732.

[116]) *Κώδ.* Π. Ἀρχ. Ζ' 85— ***Ἐκκλ Ἀλ.*** Β' 248.

71) ΓΑΒΡΙΗΛ Δ'

Σωφρονίου τοῦ Β' πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος «συνελθόντες οἵ τε ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς καὶ οἱ εὐγενέστατοι ἄρχοντες καὶ κληρικοὶ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας συνδιασκεψάμενοι κοινῇ γνώμῃ καὶ ἐκλογῇ νομίμῳ ἐξελέξαντο ψηφίσαντες οἰκουμενικὸν πατριάρχην τὸν μητροπολίτην Παλαιῶν Πατρῶν κύριον **Γαβριὴλ** καὶ δόντες ἀναφορὰν τῷ κράτει ᾐτήσαντο καὶ ἔλαβον ἐπ᾽ αὐτῷ βασιλικὸν ὁρισμόν· ἀπέστειλαν οὖν πρὸς αὐτὸν τά τε τῆς ἐκκλησίας γράμματα δηλοποιοῦντες τὴν κατὰ νόμον κοινὴν ἐκλογὴν καὶ ψῆφον ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ τὸν βασιλικὸν ὁρισμόν, προσκαλοῦντες κοινῶς εἰς τὸν ἁγιώτατον ἀποστολικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον· ὁ δὲ δεξάμενος τὰ γράμματα παρά τε τῶν σταλθέντων τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς καὶ τῆς Ὑψηλῆς Πόρτας καὶ ἐνιδὼν τὴν ἐπ᾽ αὐτὸν ἐκλογὴν καὶ κοινὴν ψῆφον καὶ ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ ἀδοκήτῳ τῆς τοιαύτης προσκλήσεως ἐκφυγεῖν μὲν οὐκ ἠδύνατο, ἠγωνία δὲ ἐπὶ τῷ μεγέθει τοῦ πράγματος καὶ οὐκ ἐτόλμα ἀποδέξασθαι· συνορῶν δὲ ἐκτετελεσμένην τὴν ψῆφον καὶ ἐκπεφασμένον ἐπ᾽ αὐτὸν τὸν βασιλικὸν ὁρισμόν, μετὰ πολλὴν τὴν ὥραν ἐπειπών: «γενέσθω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ», ἀπεδέξατο τὴν κοινὴν ψῆφον καὶ ἐκλογὴν καὶ συνταξάμενος τοῖς ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ ἀγαπητοῖς τέκνοις διὰ πολλῶν ἀμοιβαίων δακρύων ὁδοῦ ἥψατο καὶ ἐντίμως διὰ τῶν μεταξὺ ἐθνῶν δεξιούμενος ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ἡγεμόνων, ἀνελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν (=τῇ 11 Δ/βρίου) παρέστη τῷ τῆς βασιλείας Ἐπιτρόπῳ μετὰ τῶν ἐνδημούντων ἁγίων ἀρχιερέων τῇ **δεκάτῃ δευτέρᾳ τοῦ ἑξῆς μηνὸς Δεκεμβρίου** καὶ παραλαβόντες τὰ συνήθη καβδάδια ὑπέστρεψεν ἐνδόξως εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ γενομένου κανονικῶς διὰ μεταθέσεως τοῦ προβιβασμοῦ ἐν **τῷ ναῷ τοῦ** μεγαλομάρτυρος ἁγίου Γεωργίου ἀνευφήμησαν αὐτὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην» (Μακρ.). Ἀναφέρεται ἀπαγγελθὲν τῷ «***1780, δεκεμβρίου 12, μέγα μήνυμα εἰς Γαβριὴλ πατριάρχην***» 117).

Τὸ ὄνομα τοῦ Π. Πατρῶν Γαβριὴλ δὲν προεβλήθη τὸ πρῶτον. Ἤδη τῷ 1776, πρὸς πρόληψιν τῆς ἐκδηλωθείσης τότε βασιλικῆς ὀργῆς καὶ διαταγῆς πρὸς τιμωρίαν ἐκείνων ὅσοι ἐτόλμησαν ἄνευ ἀδείας νὰ προβῶσιν εἰς ἐπισκευὴν ἢ ἀνέγερσιν ναῶν ἐν ΚΠόλει, ἐγένετο σοβαρὰ σκέψις παρὰ τοῖς συνδιοικηταῖς τῆς Ἐκκλησίας ὅπως παρακαλέσωσι τὸν Σωφρόνιον ἵνα παραιτηθῇ τοῦ θρόνου ἐμφανιζόμενος οὕτως ὑπεύθυνος τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων, καὶ ἀντ᾽ αὐτοῦ καλέσωσιν εἰς διαδοχὴν τὸν Παλ. Πατρῶν Γαβριήλ. Καὶ τότε μὲν ἡ ὡς ἄνω σκέψις δὲν ἐπραγματοποιήθη

117) ***Σάθα*** 324 ἑξ. — ***Ὑψηλ.*** 619.— ***Παράρτημα*** Κ—ΚΒ' τόμ. ὡς ἀνωτ. σ. 118.

διὰ τὴν καλὴν ἀπὸ μέρους τοῦ Σωφρονίου διαχείρισιν τοῦ ζητήματος. Ἐκλήθη ὅμως ὁ Γαβριὴλ ἵνα ἀνέλθῃ τὸν θρόνον ἀργότερον, ἤτοι εὐθὺς ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ Σωφρονίου καὶ δὴ αὐθημερόν, τῇ *8 8/βρίου 1780*. Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐνθρόνισιν αὐτοῦ μανθάνομεν λεπτομερῶς ἐκ τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων ἐγγράφων. Τοῦτο μόνον σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι οἱ ὑπογράψαντες τὸ «ὑπόμνημα» τῆς ἐκλογῆς ὀκτὼ ἀρχιερεῖς συνελθόντες τῇ 12 ἰ. μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐξελέξαντο τοποτηρητὴν τοῦ θρόνου τὸν μ/την Χριστιανουπόλεως Ἱερεμίαν διοικήσαντα τὴν Ἐκκλησίαν μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ πατριάρχου.

Ὁ Γαβριὴλ ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ θρόνου μετὰ νόσον. «Προειδὼς καὶ προειπὼν τὴν μικρὰν τότε ἐκείνην νόσον βίου αὐτῷ εἶναι τὸ τέλος, ἥσυχος, περιχαρὴς καὶ φαιδρὸς πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε τῇ ***κθ' Ἰουνίου 1785***.... κοινὸν λαβὼν καὶ τὸν τύμβον ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀσωμάτων κατὰ τὸ Μέγα Ρεῦμα μετὰ τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου αὐτοῦ Σωφρονίου τοῦ πραοτάτου». Σέργιος ὁ Μακραῖος ἀπαριθμεῖ ὀκτὼ ἐπιτύμβια, ὧν τὸ πρῶτον ἔχει ὡς ἑξῆς: [118]).

Θρόνον τε κοινόν, ἀλλὰ κοινὸν καὶ τάφον,
τέλος βίου ἕν, ἀλλὰ καὶ δόξαν μίαν,
ἄνω τε λῆξιν πρὸς Θεὸν πέλας ἔχει,
σὺν Σωφρονίῳ Γαβριὴλ ὁ ἐκ Σμύρνης,
ὁ πατριάρχης πραῢς τῆς οἰκουμένης.

***

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Γαβριὴλ Δ' τοῦ ἀπὸ Π. Πατρῶν

Οὔτε οἰκία κρηπῖδος ἄνευ καὶ θεμελίου καλῶς οἰκεῖσθαι δύναται καὶ τὸ πάγιον ἔχειν καὶ μόνιμον, οὔτε ναῦς ἀμοιροῦσα πηδαλιούχου τῶν κατὰ τὰ ναυάγια κινδύ-

[118]) ***Σάθα*** 84 309.337—340.— ***Ὑψηλ.*** 641, ἔνθα σημειοῦται ὅτι ὁ Γ. ἀπέθανε τῇ ***κη' Ἰουνίου.***

— Περὶ ***Γαβριὴλ Δ'*** ὅρα καί: ***Κούμα.***— ***Μαθᾶ*** 261.— ***Βυζαντ. Β'*** 543.— ***Γεδεὼν*** 667—***τοῦ αὐτοῦ*** κανον. διατάξεις Α' 265. 266. 269.—***Π. Νεοκλέους*** τὸ κανον. δίκ. κλπ. σ. 136— ***Ι. Βελλούδου*** χρυσόβ. καὶ γράμματα κλπ. σ. 79—***Ἐπαμ. Σταματιάδου*** ἐπετηρὶς τῆς ἡγεμονίας Σάμου. 1875. σ. 127. — ***Δ. Γρ. Καμπούρογλου*** μνημεῖα τῆς ἱστορ. τῶν Ἀθηνῶν Α' σ. 168—***Ἐκκλ. Ἀλήθ.*** Γ' 54 120. Θ' 350—ΚΔ' 588.— ***Ὀρθοδ.*** Γ' 30, Ε' 62.— ***Θεολογία*** Δ' 1[illegible]0.— ***Ν. Σιὼν*** ΚΗ' (1936) σ. 58. 150. — Vailhé 1311. — Mansi XXXVIII σ. 386. 959. 965. — ***Α. Κεραμέως*** Μαυρογ. βιβλ. Α' 176— ***Σ. Κριτικίδου*** περίβασις κλπ. ὡς ἀνωτ. σ. 88—Langlois Mont Athos σ. 53—***Παρνασσὸς*** περιοδ. τόμ. Ι' σ. 25— ***Φ. Βαφείδου*** ἐκκλ. ἱστ. Γβ' σ. 153.— ***Δελικάνη*** Β' 42. 498. 639. Γ' 701.— ***Μ. Ἑλ. Ἐγκ.*** Η' 6.— ***Ἠλ. Γενν.*** Φωτ. βιβλ. Α' 34. 38. 44. Β' 2.

[119]) ***Κωδ.*** Π. Ἀρχ. Ζ' 137.

νων μένειν ἐκτὸς οἷόν τε, ἀλλά γε μὴν καὶ στρατόπεδον μὴ κεκτημένον στρατηγὸν ἔμπειρον διατελεῖ πάντως ἀσυγκρότητον καὶ ποίμνης ἀποιμάντου οὐχ ἡ τυχοῦσα ζημία τοῖς ποιμαινομένοις καὶ ὄλεθρος· τῶν γὰρ σχετικῶν καὶ πρός τι πως ἐχόντων θάτερον θατέρου χωρὶς διαμένειν ἀδύνατον κατά γε τὸν ὀρθὸν καὶ φιλοσοφικὸν λόγον. Κατὰ ταῦτα μὲν οὖν ἀναλόγως καὶ ἡ πνευματικὴ τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας καθόλου ποιμαντορία τὸν ἀρχικὸν ποιμένα ἀρχὴν καὶ κεφαλὴν ἀναγκαίως ἐπιζητεῖν εἴωθεν, ἐξ οὗπερ ὁλικῶς πως ὡς ἀπὸ κοινῆς ἀρχῆς καὶ εὐταξίας δέον ἐξαρτᾶσθαι καὶ ἀκολουθεῖν καὶ τὰς κατὰ μέρος ἀξίας καὶ εὐταξίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνθέου διακοσμήσεως καὶ συναρμολογουμένας ἐν ἑνὶ πνεύματι ἀλληλουχεῖσθαι καὶ ἐνεργεῖν καταλλήλως τὰς προσηκούσας ἐνεργείας· τὸ γὰρ ἀρχῆς ἀμοιροῦν ἄτακτον ἐστὶ καὶ ἀκόσμητον ἀσύστατόν τε καὶ ἄστατον, τὸ δὲ εὐφυῶς τεταγμένον κόσμιον δήπουθεν καὶ εὐσταθές. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ὁ ἁγιώτατος ἀποστολικὸς πατριαρχικὸς καὶ οἰκουμενικὸς οὗτος θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως τέως ἐπιζητεῖ ἀναγκαίως τὴν ὑπεριδρυμένην ἀρχὴν καὶ κεφαλὴν ὡς ἐστερημένος ὢν ταύτης, ἅτε δὴ τοῦ προπατριαρχεύσαντος ἐν αὐτῷ ἀοιδίμου κὺρ Σωφρονίου τῶν τῇδε μεταστάντος καὶ πρὸς τὰς αἰωνίους ἀπελθόντος μονάς, τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἐν Κωνσταντινουπόλει συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς, αἰτήσει παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων, ἐκκλησιαστικοῦ δηλονότι καὶ ἀρχοντικοῦ, τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν εὐγενεστάτων καὶ λογιωτάτων ἀρχόντων καὶ παντὸς τοῦ λοιποῦ χριστωνύμου πληρώματος συνηνέσαμεν ψήφους κανονικὰς προβαλέσθαι ἐπὶ τῷ ἐκλέξαι κοινῶς καὶ ἐξευρεῖν ἀξιόλογον ἄνδρα καὶ πρόσφορον καὶ τῆς οἰκουμενικῆς ταύτης καθέδρας καὶ προστασίας κατάλληλον καὶ ἁρμόδιον προστάτην, ὅστις ἐπὶ τὴν προστατεύουσαν ταύτην ἀποστολικὴν καὶ οἰκουμενικὴν προβιβασθεὶς καθέδραν δυνηθῇ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ φρονήσει ἀκύμαντον διαφυλάξαι τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Καὶ δὴ τῆς ἐκλογῆς γενομένης κοινῇ συγκατανεύσει καὶ συμπνοίᾳ συνελθόντες κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, ὡς νενόμισται, ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου καὶ συνδιασκεψάμενοι πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ θεοσέβαστον μητροπολίτην τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Παλαιῶν Πατρῶν, ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον πάσης Ἀχαΐας, κύριον Γαβριήλ, δεύτερον δὲ τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην κὺρ Γεράσιμον καὶ τρίτον τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην κὺρ Μητροφάνην. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν κατεστρώθη τὰ ὀνόματα ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εἰς διηνεκῆ παράστασιν.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ κατὰ μῆνα δεκέμβριον ἐπινεμήσεως δεκάτης τετάρτης.

† Ὁ Ἐφέσου **Σαμουὴλ**— † ὁ Ἡρακλείας **Μεθόδιος**— † ὁ Τορνόβου **Καλλίνικος**— † ὁ Σμύρνης **Προκόπιος**— † ὁ Χριστιανουπόλεως **Ἱερεμίας**— † ὁ Βυζύης **Γεράσιμος**— † ὁ Ἀγχιάλου **Ἰωακείμ.**

***

Συνοδικὴ προσκλητήριος ἐπιστολή 120).

Τὴν ὑμετέραν πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ ἀσπαζόμενοι ἡδέως καὶ προσφιλῶς προσαγορεύομεν.

Διαφυλάττοι αὐτὴν Κύριος ὁ Θεὸς ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος καὶ ἐπιτεύξεως τῶν ἐφετῶν καὶ καταθυμίων. Μετὰ τὰς ἀδελφικὰς ἡμῶν προσρήσεις καὶ τοὺς ἐν Κυρίῳ ἀσπασμοὺς δηλοποιοῦμεν τῇ ὑμετέρᾳ πανιερότητι ὅτι ὁ κοινὸς ἡμῶν πατὴρ καὶ δεσπότης ἀοίδιμος πατριάρχης κύριος Σωφρόνιος, ὁ μέγα ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ κτησάμενος καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα, ἀπεδήμησεν εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς καταλιπὼν ἡμᾶς τε καὶ ἅπαν τὸ χριστώνυμον πλήρωμα ὑποβρυχίους λύπῃ καὶ ἀθυμίᾳ πολλῇ. ἑπομένως δὲ κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ἱερὰν τῆς Ἐκκλησίας τάξιν καὶ κανονικὴν ὑποτύπωσιν, ἀδείᾳ τῶν πολυχρονίων ἡμῶν αὐθεντῶν καὶ προσταγῇ ὑψηλῇ, μὴ ὑπερτεθείσης τῆς κοινῆς συμψηφοφορίας καὶ ἐκλογῆς ἕνεκα τοῦ ἀναδεξομένου καὶ ἐμπιστευθησομένου τὰ πνευματικὰ πηδάλια τοῦ παγκοίνου τούτου σκάφους τῆς Ἐκκλησίας, καὶ παρ' ἡμῶν τῶν κατ' ἄδειαν αὐθεντικὴν ἐνδημούντων συναδελφῶν αὐτῇ ἀρχιερέων καὶ παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ λοιπῶν προκρίτων τοῦ γένους ἡμῶν ἐξηνέχθη, θείᾳ εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι, ἡ κανονικὴ κοινὴ ψῆφος ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς κεφαλῆς εἰς ἀναδοχὴν καὶ ἐνιδρυσμὸν ἐπὶ τὸν ἁγιώτατον ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν καὶ οἰκουμενικὸν τοῦτον θρόνον. Ἰδοὺ λοιπὸν προσκαλεῖται τὴν ὑμετέραν πανιερότητα ἅπασα ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὁ ἱερὸς καὶ σεπτὸς σύλλογος ἡμῶν τῶν ἐνδημούντων συναδελφῶν αὐτῇ ἀρχιερέων, ὁ εὐαγὴς κλῆρος τοῦ αὐτοῦ πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου, τὸ σύστημα τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ τῶν τιμιωτάτων καὶ χρησιμωτάτων ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ λοιπῶν προκρίτων τοῦ γένους ἡμῶν διὰ τῆς παρούσης συνοδικῆς ἐπιστολῆς καὶ μετάπεμπτον ποιεῖ διὰ βασιλικοῦ προσκυνητοῦ ὁρισμοῦ εἰς ἀπροφάσιστον ἔλευσιν καὶ ἀναδοχὴν τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου. Ὅθεν καὶ ἡ πανιερότης της κλίνασα τὸν αὐχένα εἰς τὴν κοινὴν ταύτην πρόσκλησιν θέλει ταχύνει τὴν ὁδὸν εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ μετ' οὐ πολὺ τὴν τοῦ Κωνσταντίνου καὶ νὰ ἀναδειχθῇ, θείᾳ εὐδοκίᾳ, προστάτης ταύτης πνευματικὸς καὶ κοινὸς δεσπότης, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ πολὺ ἀπροστάτευτος. Εὐχόμεθα δέ, ἢ τό γε ἀληθέστερον εἰπεῖν, αἴρομεν χεῖρας ἱκέτιδας πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῆς εἰρήνης Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν δωρηθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ τὴν εὐαγγελικὴν εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην, τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς χριστιανικῆς πολιτείας καὶ καταστάσεως, ἐπὶ τῷ δοξάζειν ἡμᾶς ἅπαντας ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ στόματι καὶ πνεύματι τὸν δοτῆρα τῆς εἰρήνης Θεὸν ἡμῶν καὶ δεσπότην καὶ συνευφραίνεσθαι πάντας ἐν πνευματικῇ τερ-

---

120) ***Κωδ. Π. Ἀρχ. Ζ.*** 139, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν: ***«ἴσον ἀπαράλλακτον τῆς συνοδικῆς προσκλητικῆς ἐπιστολῆς».***—Ὅρα καὶ ***Ἐκκλ. Ἀλ. Β'*** 249.

πωλῇ καὶ ἀγαλλιάσει, παρ' οὗ καὶ τὰ ἱερὰ αὐτῆς ἔτη εἴησαν θεόθεν πλεῖστα, πανεύθυμα καὶ σωτήρια.

αψπ' Ὀκτωβρίου η'

Τῆς Ὑμετέρας πανιερότητος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ

† Ὁ Ἐφέσου ***Σαμουήλ***— † ὁ Ἡρακλείας ***Μεθόδιος*** — † ὁ Νικομηδείας ***Μελέτιος*** — † ὁ Τορνόβου ***Καλλίνικος***— † ὁ Σμύρνης ***Προκόπιος***— † ὁ Χριστιανουπόλεως ***Ἱερεμίας***— † ὁ Ἀγχιάλου ***Ἰωακείμ***.

***

Προσκλητήριος ἐπιστολὴ τῶν ἀρχόντων [121]).

Τὴν ὑμετέραν πανιερότητα καὶ κατὰ πνεῦμα ἡμῖν σεβασμίαν πατρότητα υἱϊκῶς προσκυνοῦμεν καὶ τὴν ἱερὰν αὐτῆς δεξιὰν εὐλαβῶς ἀσπαζόμεθα.

Ἣν καὶ διαφυλλάττοι ὁ ἅγιος Θεὸς ἐν ἄκρα ὑγιείᾳ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος καὶ ἐπιτεύξεως τῶν ἐφετῶν καὶ καταθυμίων. Τὸ αἴτιον τοῦ παρόντος μας, μετὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἐφετωτάτης ἡμῖν ἀγαθῆς ὑγιείάς της καὶ τὰς υἱϊκὰς προσκυνήσεις, εἶναι νὰ δηλοποιήσωμεν τῇ ὑμετέρα πανιεροτητι ὅτι μετὰ τὴν πρὸς Κύριον ἀποδημίαν τοῦ κοινοῦ ἡμῶν πατρὸς καὶ οἰκουμενικοῦ δεσπότου καὶ πατριάρχου ἀοιδίμου κυρίου Σωφρονίου, ἐπιταγῇ καὶ ἀδείᾳ τῶν εὐμενεστάτων καὶ πολυχρονίων ἡμῶν αὐθεντῶν, (οὗς πολυετοίη ἀεὶ ὁ Θεὸς) διὰ προσκυνητοῦ πουγιουρουλδίου κοινῆς συνελεύσεως κροτηθείσης παρά τε τῶν πανιερωτάτων καὶ θεοπροβλήτων ἁγίων ἀρχιερέων καὶ παρ' ἡμῶν τῶν ἐγκατειλεγμένων τῷ εὐαγεῖ κλήρῳ τοῦ ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ τῷ καταλόγῳ τοῦ ἀρχοντικοῦ καὶ πολιτικοῦ συστήματος, προσκληθέντων ἐν τῇ κοινῇ ταύτῃ συνελεύσει καὶ τῶν τιμιωτάτων καὶ χρησιμωτάτων ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ λοιπῶν προκρίτων τῶν εὐλογημένων ρουφετίων καὶ σκέψεως γενομένης ἀκριβοῦς εἰς εὕρεσιν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου ἐπὶ τῷ ἀναδειχθῆναι τοὺς πνευματικοὺς οἴακας τοῦ παγκοίνου τούτου σκάφους τῆς ἐκκλησίας προεξελέγη καὶ προετιμήθη τῶν ἄλλων ἡ πανιερότης αὐτῆς. Διὸ καὶ γίνεται προς αὐτὴν πρόσκλησις διὰ συνοδικῆς ἐπιστολῆς, καὶ ἑπομένως ἐξεδόθη καὶ βασιλικὸς προσκυνητὸς ὁρισμός, δι' οὗ μετάπεμπτος γίνεται ἡ πανιερότης της εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ ταχέως τὴν βασιλεύουσαν καὶ νὰ ἀναδειχθῇ πνευματικὸς ποιμὴν καὶ γνήσιος προστάτης τοῦ ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου κατὰ τὴν κοινὴν συμψηφοφορίαν καὶ ἀπόφασιν. Παρακαλοῦμεν οὖν διὰ τῆς παρούσης μας τὴν ὑμετέραν πανιερότητα καὶ υἱϊκῶς αὐτὴν ἀξιοῦμεν, ὅπως ἀψαμένη τῆς ὁδοῦ νὰ ταχύνῃ τὴν ἐνταῦθα ἔλευσιν καὶ τὸν ἐρχομόν της διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἐπὶ πολὺ ἀπροστάτευτος ὁ πατριαρχικὸς καὶ οἰκουμενικὸς οὗτος θρόνος, οὗτινος ποιμὴν καὶ προστάτης καὶ κοινὸς ἡμῶν δεσπότης

---

[121]) **Κωδ. *Π*. *Ἀρχ. Ζ΄΄* 139, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «ἴσον ἀπαράλλακτον τῆς προσκλητικῆς ἐπιστολῆς τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων».— Ὅρα καὶ *Ἐκκλ. Ἀλ.* ἔνθα ἀνωτέρω σ. 250.**

θείᾳ συνάρσει ἀναδειχθήσεται. Καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοσοῦτον χάριν εἰδήσεως καὶ προσκλήσεως· τὰ δὲ ἔτη αὐτῆς εἴησαν θεόθεν πλεῖστα καὶ πανευδαιμονέστατα.

αψπ' ὀκτωβρίου η'.

Υἱοὶ ἐν Χριστῷ καὶ εἰς τοὺς ὁρισμοὺς προθυμότατοι

Νικόλαος Καρατζᾶς— ***Μέγας Λογοθέτης*** Μανουὴλ Μάνος— Νικόλαος Μάνος ***Χαρτοφύλαξ***—Σκαρλάτος Μάνος—Ἰωάννης Βλαστὸς—Δημήτριος Σοῦτσος—Μιχαὴλ Ποστέλνικος— Ἀλέξανδρος Μάνος Ἀλέξανδρος ***Μέγας ρήτωρ***— Στέφανος Μίσου— Κωστάκης Ποστέλνικος— Γεώργιος Καμεράσης— Δημήτριος Σκαναβῆς— Μανουὴλ Μπούλας— Ἀναστάσιος Λεοντάρη.— Χατζῆ Ἀσλάνης ντζεβαερτζῆς— Σκαρλάτος Νικολάου.

***

Περιγραφικὸν σημείωμα περὶ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐνθρονίσεως Γαβριὴλ Δ' [122].

Τὰ κατὰ κοινὴν σύμπνοιαν καὶ εὐαγγελικὴν εἰρήνην τε καὶ ἀγάπην βουλῇ ἀρίστῃ καὶ σκέψει ἐχέφρονι συνετῶς πάνυ καὶ κατὰ θεῖον σκοπὸν ἐπινοηθέντα παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν λογάδων, οἷς ἐντέτηκε ζῆλος ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας πολύς, καὶ λοιπῶν προκρίτων τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους καὶ πρὸς λαμπρότητα καὶ τιμὴν καὶ εὔκλειαν κοινὴν ἀφορῶντα καὶ ἀριδήλως τὴν ἐφ' ἡμᾶς πρόνοιαν καὶ κηδεμονίαν καὶ εὐδοκίαν τοῦ παναγάθου Θεοῦ καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ εὐμένειαν τῶν πολυχρονίων ἡμῶν αὐθεντῶν, οὓς πολυετοίη ἀεὶ ὁ Θεός, παριστῶντα ὡς ἀξιομνημόνευτα καὶ ἐπαίνου καὶ ἀναρρήσεως ἄξια διὰ τὸ παράδοξον τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως καὶ αἰσίας ἀποπερατώσεως ὑπομνηματίζειν χρεὼν καὶ περιγράφειν ἀληθῶς τε καὶ ἀκριβῶς δι' ἐκκλησιαστικῆς πράξεως καὶ ἐπαναγράφειν ἐν ἱεροῖς πίναξι καὶ κώδιξι καὶ εἰς τὸν μετέπειτα παραπέμπειν χρόνον καὶ τῷδε τῷ τρόπῳ διατηρεῖν τε καὶ διασώζειν, ἵν' ὦσι γνωστὰ καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα φιλοκάλοις καὶ ζηλωταῖς καὶ κινεῖσθαι τοὺς πάντας εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἔπαινον τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπινοησάντων καὶ διενεργησάντων ἐμφρόνως· ὥσπερ γὰρ τὰ κακὰ καὶ παρατετραμμένα καὶ οὐκ ὀρθῶς γινόμενα δημοσιεύειν καὶ κατηγορεῖν, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ τὰ καλὰ καὶ εὐθέα καὶ ἀξιοθαύμαστα ἐπαινεῖν καὶ ἐγκωμιάζειν δίκαιον. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τὰ κατὰ τὴν ἡμετέραν πατριαρχείαν καὶ ἡ κατ' εὐδοκίαν θείαν ἀνίδρυσις ἡμῶν καὶ ὁ προβιβασμὸς εἰς τὸν ἁγιώτατον ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν καὶ οἰκουμενικὸν τοῦτον θρόνον παραδόξῳ τινὶ τρόπῳ συνετελέσθη, δέον ἐκρίναμεν ἱστορῆσαι τῷ λόγῳ καὶ διηγήσασθαι τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς ἡμῶν καὶ τῆς ἱερᾶς προσκλήσεως καὶ τελευταῖον τὰ τῆς ἀποκαταστάσεως ἡμῶν ἐπὶ τῆς οἰκουμενικῆς ταυτησὶ καθέδρας εἰς ἀνε-

[122]) ***Κωδ. Π. Ἀρχ. Ζ'*** 138 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν: ***«περιγραφὴ τοῦ τρόπου τῆς πατριαρχείας τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Γαβριήλ, συνταχθεῖσα τῇ ἐπιταγῇ τῆς αὐτοῦ σεβασμιωτάτης παναγιότητος καὶ καταστρωθεῖσα ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῶν ὑπομνημάτων εἰς διηνεκῆ παράστασιν»***.—Ὅρα καὶ ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** ἔνθα ἀνωτέρω.

ξάλειπτον μνήμην, περιγραφῇ τοῦ ἀληθοῦς ἐχομένη ἄνευ τινὸς προσθήκης καὶ αὐξήσεως. Μετὰ τὴν πρὸς Κύριον ἀποδημίαν τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου ἀοιδίμου πατριάρχου κὺρ Σωφρονίου, τοῦ ὄντως ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ μέγα κτησαμένου καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα, κατὰ τὸ παραλελυθὸς χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν ὀγδοηκοστὸν σωτήριον ἔτος, ὀγδόη τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός, ἀπροστατεύτου διαμείναντος τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου, οἱ ἐνδημοῦντες ἱερώτατοι ἀδελφοὶ ἀρχιερεῖς, ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν ὄντες κατὰ τὸν βασιλικὸν προσκυνητὸν ὁρισμόν, ὅ τε ἅγιος Ἐφέσου κὺρ Σαμουήλ, ὁ ἅγιος Ἡρακλείας κύρ Μεθόδιος, ὁ ἅγιος Νικομηδείας κύρ Μελέτιος, ὁ ἅγιος Τορνόβου κύρ Καλλίνικος, ὁ ἅγιος Σμύρνης κύρ Προκόπιος, ὁ ἅγιος Χριστιανουπόλεως κύρ Ἱερεμίας, ὁ ἅγιος Βιζύης κύρ Γεράσιμος καὶ ὁ ἅγιος Ἀγχιάλου κύρ Ἰωακείμ, ἔτι δὲ καὶ τέσσαρες ἔτι τῶν νεοχειροτονηθέντων ὅ τε ἅγιος Θεσσαλονίκης κύρ Ἰάκωβος, ὁ ἅγιος Ἀμασείας κύρ Παΐσιος, ὁ ἅγιος Πισιδίας κύρ Κύριλλος καὶ ὁ ἅγιος Σάμου κύρ Γαβριήλ, συνελθόντες εἰς ἓν καὶ τὰ πρῶτα μὲν καθ' ἑαυτοὺς ἀκριβῶς συνδιασκεψάμενοι περὶ εὑρέσεως καὶ ἐκλογῆς ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τοὺς πνευματικοὺς οἴακας καὶ τὴν καθόλου προστασίαν τοῦ παγκοίνου τούτου σκάφους τῆς ἐκκλησίας, εἶτα δὲ κοινώσαντες τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν συνδιάσκεψιν τοῖς ἐγκατειλεγμένοις τῷ εὐαγεῖ κλήρῳ ἔκ τε τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἀρχοντικοῦ συστήματος, τοῖς ἐνδόξοις δηλαδὴ λαμπροῖς τε καὶ ἀξιοτίμοις τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους καὶ ζηλωταῖς τῆς κοινῆς ταύτης μητρὸς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, συνδιασκέψαντο καὶ κοινῇ μετὰ θείου ζήλου περὶ τούτου, σκοπὸν ἔχοντες τὴν τῆς ἐκκλησίας ὠφέλειαν καὶ σύστασιν καὶ τὴν θεραπείαν τοῦ ἀπορφανισμοῦ ἐκ τοιούτου πατρὸς καὶ κοινοῦ δεσπότου, οἷος ἦν ἐκεῖνος ὁ ἀοίδιμος ὄντως καὶ μακάριος ἀνὴρ κύρ Σωφρόνιος. Ἑπομένως οὖν μετὰ πολλὰς σκέψεις καὶ μετασκέψεις ἔκριναν εὔλογον κοινῇ καὶ ὁμοφώνῳ γνώμῃ καὶ συμπνοίᾳ καὶ ἀποφάσει προσκαλέσασθαι ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Παλαιῶν Πατρῶν, ἧστινος ἦμεν προστάται καὶ ἐκεῖσε τὰς διατριβὰς ποιούμενοι καὶ ποιμαίνοντες τὸ ἐν αὐτῇ χριστώνυμον πλήρωμα, ἥντινα ἐκλογὴν καὶ κοινὴν ἀπόφασιν ἀνήγγειλαν ἐγγράφως καὶ λιπαραῖς παρακλήσεσι κοινῶς ἅπαντες τοῖς πολυχρονίοις ἡμῶν αὐθένταις, οἵτινες εὐγνωμόνως πάνυ ὡς εὐμενεῖς πρὸς ἡμᾶς καὶ φιλευεργέται προσεδέξαντο τὴν κοινὴν ταύτην τοῦ γένους αἴτησιν καὶ οὕτως ἐξεδόθη βασιλικὸς προσκυνητὸς ὁρισμὸς μεταπέμπτους ἡμᾶς ποιούμενος ἐπὶ τῷ καταλαβεῖν ταχέως τὴν τοῦ Κωνσταντίνου εἰς ἀναδοχὴν τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου. Ἐστάλησαν οὖν παρὰ τῆς ἐκκλησίας δύο προσκλήτορες συνεπιφέροντες καὶ συνοδικὴν ἐπιστολὴν καὶ ἑτέραν τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων, δι' ὧν ἐδηλοῦτο ἡμῖν ἥ τε κοινὴ ἐκλογὴ καὶ ἀπόφασις καὶ τὸ ἔλεος τῶν εὐμενεστάτων ἡμῶν αὐθεντῶν καὶ προσεκάλουν ἡμᾶς γενέσθαι εἰς βασιλεύουσαν, συνεπιδιορισθέντος καὶ βασιλικοῦ μουπασίρι, συνεπιφέροντος τὸν ἐκδοθέντα βασιλικὸν προσκυνητὸν ὁρισμόν, οἵτινες φθάσαντες εἰς Παλαιὰν Πάτραν κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ ὀκτωβρίου μηνὸς ἀνέθεντο χερσὶ ἡμετέραις τὰ ἱερὰ συνοδικὰ γράμματα καὶ τὸν βασιλικὸν προσκυνητὸν ὁρισμόν, ἅπερ καὶ διεξελθόντες ἔγνωμεν τὴν περὶ ἡμᾶς εὐδοκίαν τοῦ παναγάθου Θεοῦ. Κλίναντες οὖν τὸν αὐχένα τῷ πνεύματι καὶ δεξάμενοι τὴν ἱερὰν ταύτην πρόσκλησιν ἡψάμεθα τῆς ὁδοῦ καὶ κατελάβομεν τὴν τοῦ Κωνσταντίνου τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ δεκεμβρίου· εὕρομεν δὲ τοποτηρητὴν τοῦ οἰκουμενι-

κοῦ τούτου θρόνου τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Χριστιανουπόλεως, ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον πάσης Ἀρκαδίας, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν κὺρ Ἱερεμίαν· καὶ γὰρ μετὰ τὴν ἐκλογὴν ταύτην ἐπετράπη ἡ τοῦ θρόνου τούτου διοίκησις καὶ τήρησις τοῖς ἐνδημοῦσιν εἰρημένοις ὀκτὼ ἀδελφοῖς ἀρχιερεῦσι παρὰ τῶν πολυχρονίων ἡμῶν αὐθεντῶν, οἳ δὲ συνεξελέξαντο τοποτηρητὴν τὸν ῥηθέντα ἀδελφὸν ἅγιον Χριστιανουπόλεως κὺρ Ἱερεμίαν, ὡς ἔμπειρον καὶ πρακτικὸν καὶ εἰδήμονα ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ ὑποθέσεων, καθὰ καὶ ἐφάνη ἔργοις αὐτοῖς καλῶς διοικήσας τὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου ἐν διαστήματι ἑξήκοντα ἡμερῶν μέχρι τῆς ἐλεύσεως ἡμῶν. Τῇ δὲ δωδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ δεκεμβρίου,— οὐκ ἀπᾷδον γὰρ διηγήσασθαι καὶ τὰ ἐφεξῆς, — ἐπαρρησιάσθημεν ἐνώπιον τοῦ ὑπερτάτου ὑπάτου, ὅστις καὶ εὐμενέσιν ὄμμασι καὶ προσηνῶς πάνυ καὶ ἱλαρῶς ὑπεδέξατο ἡμᾶς δοὺς καὶ τὰς συνήθεις ἐπιταγὰς καὶ παραγγείλας ἡμῖν διενεργεῖν καλῶς τὰ τῆς πατριαρχείας καὶ ἀναγγέλλειν τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέσεις, τάς τε ἐκκλησιαστικὰς καὶ ἄλλας τοῦ γένους αἰτήσεις καὶ δεήσεις, ὧν τινων καὶ τὰς ἀποπερατώσεις μετ' εὐμενίας ἡμῖν ἐπηγγείλατο· καὶ ἑπομένως ἐξήλθομεν περιβεβλημένοι τὴν συνήθη ἐπωμίδα, ἤτοι τὸ καβάδιον, καὶ μετὰ πάσης λαμπρότητος, σχεδὸν ἀσυνήθους τε καὶ καινῆς, ἤλθομεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ ἐγένετο ἡ ἱερὰ ἡμῶν μετάθεσις καὶ ὁ προβιβασμὸς εἰς τὸν ἁγιώτατον τοῦτον ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν καὶ οἰκουμενικὸν θρόνον ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ὀγδοηκοστῷ, δεκεμβρίου δεκάτῃ δευτέρᾳ, ἐν ἐπινεμήσει δεκάτῃ τετάρτῃ».

(ἀκολουθεῖ).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ

Ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῶν Εἰσοδίων Σταυροδρομίου.

— Τῇ 21ῃ τοῦ μηνός, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, πανηγυρίζοντος τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ ὁμωνύμου ἱεροῦ ναοῦ, ἐτελέσθη ἐν αὐτῷ, ἐν συρροῇ πυκνοτάτου ἐκκλησιάσματος, ἡ εἰθισμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, προσελθοῦσαν μετὰ τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐπιδαψιλεύσῃ τὰς εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας εἰς τὴν μεγάλην Κοινότητα καὶ ἁγιάσῃ τὰ ἔργα αὐτῆς, οἱ πάντες ὑπεδέχθησαν μετ' ἐκδηλώσεων ἀπείρου σεβασμοῦ καὶ βαθείας ἀγάπης καὶ τιμῆς.

Τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν ὁ θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ κ. Φιλόθεος, Μέγας ἱεροκήρυξ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

— Τῇ 30ῇ τοῦ μηνός, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ Θεμελιωτοῦ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐτελέσθη ἡ νενομισμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ λειτουργία, τῇ Α. Θ. Παναγιότητι συνιερουργησάντων τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος Μαξίμου, Δέρκων Ἰωακείμ, Πριγκηπονήσων Θωμᾶ, Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανοῦ, Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου, Λαοδικείας Δωροθέου καὶ Αἴνου Γερμανοῦ.

Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ὁ σεβ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Αἰμιλιανός, Σχολάρχης τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς. Αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τοῦ λόγου δημοσιεύονται ἐν τῷ κυρίῳ ἄρθρῳ τοῦ παρόντος τεύχους.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑΙ ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΑΙ

— Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατὰ τὴν τάξιν, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Παραθρονίῳ, τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου τοποθετημένης ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ.

— Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ ναῷ τῇ 22ᾳ, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ταταούλων τῇ 8ῃ, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Ταξιαρχῶν Μεγάλου Ρεύματος τῇ 15ῃ, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Ταξιαρχῶν Βαλατᾶ τῇ 29ῃ.

Κατὰ τὰς χοροστασίας ταύτας τὸν θεῖον λόγον ἀπ' ἄμβωνος ἐκήρυξαν κατὰ σειρὰν ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ κ. Θεόφιλος, καὶ οἱ πανοσιολογ. Μ. Ἐκκλησιάρχης Ἰσίδωρος, ὁ Τριτεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων Μελέτιος καὶ ὁ Μ. Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΡΙΣΑΓΙΟΝ

Τῇ 22ᾳ τοῦ παρόντος μηνὸς ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετέβη εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς θεωρήσῃ τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Φωτίου ἀνεγειρόμενον μνημεῖον. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπὶ τούτῳ ἐτέλεσε τρισάγιον ἐπὶ τῶν τάφων τοῦ τε Πατριάρχου Φωτίου καὶ τῶν λοιπῶν ἐκεῖ ἀναπαυομένων ἀοιδίμων Πατριαρχῶν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

— Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ εἰς Μητροπολίτην Αἴνου προαχθέντος θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀβύδου κ. Γερμανοῦ, μέλους τῆς Π. Κ. Ε. Ἐπιτροπῆς ἐκλήθη ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀγαθάγγελος.

— Ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 23 τοῦ μηνὸς ἡ Π. Κ. Ε. Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε τὴν μετάθεσιν τῶν ἐφημερίων τῆς Κοινότητος Ταταούλων ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου καὶ ἱερέως Δημητρίου, τοῦ μὲν πρώτου εἰς τὴν θέσιν ἱερατικῶς Προϊσταμένου τῆς Κοινότητος Σωσθενίου, τοῦ δὲ ἑτέρου εἰς τὴν Κοινότητα Φερίκιοϊ, ἧς ὁ ἐφημέριος Ἀγαθάγγελος μετετέθη εἰς τὴν κενωθεῖσαν θέσιν Ταταούλων. Εἰς τὴν ὡς ἄνω κενωθεῖσαν δευτέραν θέσιν τῆς Κοινότητος Ταταούλων μετετέθη ὁ ἐφημέριος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ ἱερεὺς Παναγιώτης, εἰς δὲ τὴν Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ μετετέθη ὁ ἐκ τῶν ἐφημερίων Ταταούλων ἀρχιμ. Κύριλλος.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Τοῦ τέως Ἐπόπτου θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀβύδου κ Γερμανοῦ προαχθέντος εἰς τὴν Μητρόπολιν Αἴνου καὶ κληθέντος ὡς μέλους τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τὰ καθήκοντα Ἐπόπτου τῶν ἱερῶν Ναῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀνετέθησαν, ἐκδοθέντος τοῦ σχετικοῦ Πατριαρχικοῦ Πιττακίου, τῷ Ἀρχιερατικῶς Προϊσταμένῳ τῆς Κοινότητος Γαλατᾶ θεοφιλ. Ἐπισκόπῳ Ἐλαίας κ. Ἀγαθαγγέλῳ.

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

— Εἰς τὴν χηρεύουσαν θέσιν Ἐπιμελητοῦ τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς διωρίσθη ὁ ἐκ τῶν ἀποφοίτων αὐτῆς ἱερολογ. Ἀνδρέας Παντολέοντος.

— Κατόπιν συνεννοήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Νικολάου μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ληφθείσης σχετικῆς ἀποφάσεως ἀφίκετο ἐξ Ἀλεξανδρείας τῇ 19 τοῦ μηνὸς ὁ Διάκονος Ἰγνάτιος Φόρτζλεϋ, ὡς ὑπότροφος τῆς Ἁγιωτάτης αὐτόθι Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ. Οὗτος ἅμα τῇ ἀφίξει αὐτοῦ προσελθὼν ἐπέδωκε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰς περὶ ἑαυτοῦ συστατήρια γράμματα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ τυχὼν τῆς εὐλογίας Αὐτῆς εἰσήχθη εἰς τὴν Σχολήν.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

— Κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ὀκτωβρίου συνῆλθεν ἡ Ἱερὰ Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Κρήτης κ. Τιμοθέου καὶ τῶν θεοφ. Ἐπισκόπων Ἀρκαδίας Βασιλείου, Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Ἀθανασίου, Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου Ἀγαθαγγέλου, Λάμπης καὶ Σφακίων Εὐμενίου, Ἱερᾶς καὶ Σητείας Φιλοθέου, Πέτρας Διονυσίου καὶ Κισσάμου καὶ Σελίνου Χρυσοστόμου. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀρχομένη τῶν συνεδριῶν αὐτῆς ἐξητήσατο, τηλεγραφικῶς, τὰς εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἐπὶ τούτῳ ἡ Ἐκκλησία ἐπεδαψίλευσε, τηλεγραφικῶς, τὴν εὐλογίαν αὐτῆς καὶ ηὐχήθη πλουσίαν τὴν κορποφορίαν τῶν συνοδικῶν ἐργασιῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Νήσου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος αὐτῆς.

— Τῇ 1ῃ τοῦ παρόντος μηνὸς ἡ Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος λειτουργήσασα ἐν σώματι, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ἐτέλεσε μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Φωτίου καὶ τῶν προκεκοιμημένων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης.

Τούτου τηλεγραφικῶς ἀνακοινωθέντος ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐξεφράσθησαν τῇ Α. Σεβασμιότητι, ἀπαντητικῶς, τὰ αἰσθήματα τῆς συγκινήσεως καὶ αἱ εὐχαριστίαι τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ

Διὰ γράμματος Αὐτοῦ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος ἀνεκοινώσατο τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ὅτι ὁ σεβ. Μητροπολίτης Νευροκοπίου κ. Εὐγένιος, ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νευροκοπίου, ἕνεκα μεγάλων δυσχερειῶν περὶ τὴν διαποίμανσιν αὐτῆς καὶ ἕνεκα τῆς κλονισθείσης ὡς ἐκ τούτου ὑγείας αὐτοῦ, παραίτησιν αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐξετάσασα τοὺς λόγους τούτους, ἀπεδέξατο τὴν παραίτησιν ταύτην, διορίσασα Τοποτηρητὴν τῆς χηρευσάσης Μητροπόλεως Νευροκοπίου τὸν ἀρχιμ. Φιλόθεον Καρατζᾶν.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

— Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Α. Μακαριότητος ἀντηλλάγησαν τὰ κάτωθι τηλεγραφήματα:

Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον,

Ἀθήνας.

Ἐγκαρδίως συγχαίρομεν Ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ περισπουδάστῳ Μακαριότητι ἑορτῇ ὀνόματος, εὐχόμενοι ἀδελφικῶς κράτιστα.

† *Ὁ Κωνσταντινουπόλεως* ***Βενιαμίν.***

13/11/936

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Βενιαμίν,

Φανάριον—Σταμπούλ·

Θερμότατα εὐχαριστοῦντες προσαγορεύομεν Ὑμετέραν γερασμίαν Παναγιότητα ἀπείρῳ σεβασμῷ.

† *Ἀρχιεπίσκοπος* **Χρυσόστομος.**

14/11/936.

— Τὸν κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἀγαγόντα τὴν ἑορτὴν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ σεβ. Μητροπολίτην Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιον ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη αὐτοπροσώπως.

— Τοῖς ἑορτάσασιν ὡσαύτως τὴν ὀνοματικὴν αὐτῶν ἑορτὴν σεβ. Μητροπολίταις τοῦ Θρόνου ἐν Ἑλλάδι, Θεσσαλονίκης Γενναδίῳ, Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως Χρυσοστόμῳ, Τυρολόης Χρυσοστόμῳ καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἀνδρέᾳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη διὰ γραμμάτων.

— Τὸν ὁμοίως κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσαντα τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ θεοφιλ. Ἐπίσκοπον Χαριουπόλεως κ. Γεννάδιον, Ἀρχειοφύλακα τῶν Πατριαρχείων, ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀναπληρῶν τὸν ἀσθενοῦντα Μ. Ἀρχιδιάκονον, ὁ Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων Μάξιμος.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΙΣ

Εἰς τὰς γενομένας κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐν Ἑλλάδι τελετὰς τῆς μετακομιδῆς καὶ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῶν σορῶν τῶν ἀειμνήστων Βασιλέων τῆς Ἑλλάδος Κωνσταντίνου, Ὄλγας καὶ Σοφίας, παρέστη, κατ' ἐντολήν, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὁ ἐν Ἀθήναις Πατριαρχικὸς Ἀντιπρόσωπος σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρύσανθος.

ΑΦΙΞΕΙΣ—ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

— Τῇ 12 τοῦ παρόντος μηνὸς ἀφίκετο ἐνταῦθα ἐξ Ἑλλάδος ὁ σεβ. Μητροπολίτης Αἴνου κ. Γερμανός.

— Τῇ 10 τοῦ μηνὸς ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ σεβ. Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰάκωβος.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ

Ἐπὶ τῇ βάσει αἰτήσεως τῆς Κοινότητος Ταταούλων δι' ἧς αὕτη ἐξῃτεῖτο τὸν διορισμὸν ὡς ἱερέως αὐτῆς τοῦ ἄχρι τοῦδε ἐν τῇ Κοινότητι Μ. Ρεύματος διακονίσαντος ἱερολογ. Νικολάου Κουτρουμπῆ, ἡ Ἁγία καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τὴν εἰς ἱερέα χειροτονίαν τούτου, τελεσθεῖσαν ἐν τῷ Κοινοτικῷ ναῷ Ταταούλων ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων κ. Θωμᾶ, τὴν 29 τοῦ παρόντος μηνός·

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἀφιχθεὶς ἐνταῦθα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς ἐπὶ ποιμαντορικῇ περιοδείᾳ ὁ σεβ. Ἀγγλικανὸς Ἐπίσκοπος Γιβραλτὰρ κ. Harold Buxton προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῇ 2ᾳ τοῦ μηνὸς ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ἀρχιδιακόνου αὐτοῦ καὶ τοῦ Πρω-

θιερέως τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς Παροικίας αἰδεσιμολ. κ. Αὐγουστίνου Okley καὶ ὑπέβαλε τὰ σέβη αὐτοῦ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

Ἡ πρόφρων αὕτη ἐπίσκεψις τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Ἀγγλικανοῦ Ἐπισκόπου ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς νέας ἑκατέρωθεν ἐκδηλώσεις ἐνισχύσεως τῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ὑφισταμένων δεσμῶν.

— Τῇ 8ῃ τοῦ μηνὸς ἡ Α. Σεβασμιότης ἐλειτούργησεν ἐν τῷ ἐν Μόδι Ἀγγλικανικῷ Ναῷ. Κατὰ τὴν λειτουργίαν ταύτην παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Ἀδαμάντιος ἐν συνοδείᾳ τοῦ ὁμογενοῦς ἀγγλομαθοῦς νέου κ. Δ. Κίκη.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Προκειμένου ἵνα ἀναχωρήσῃ ἐντεῦθεν εἰς Περσίαν ἐπὶ εἰδικῇ ἐκ μέρους τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ἀρχαιολογικῇ ἀποστολῇ ὁ ἐκ Παρισίων ὀρθόδοξος ἀρχαιολόγος κ. Ivan Stchoukine, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ἐξῃτήσατο τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Αὐτῆς.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν γήρατι βαθεῖ ἐτελεύτησε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος μηνὸς καὶ ἐκηδεύθη μετὰ τιμῆς ὁ γηραιὸς ἡγούμενος τῆς ἐν Πριγκήπῳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κουδουνᾶ ἀρχιμ. Διονύσιος Παϊκόπουλος.

Ὁ ἀοίδιμος ἀρχιμανδρίτης ἐπὶ μακρὰ ἔτη διευθύνας τὴν εἰρημένην Ἱερὰν Μονήν, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς εἰς ἣν αὕτη ἀνήκει κυριάρχου Ἱερᾶς ἐν Πελοποννήσῳ Μονῆς τῆς ἁγίας Λαύρας, καθὼς καὶ τὴν ἐν τῇ νήσῳ Ἀντιγόνῃ Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καρύπη, τὴν ἀνήκουσαν τῇ ἐπίσης ἐκεῖ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Μεγάλου Μπηλαίου, ἀπεδείχθη πρότυπον μοναστικῆς ἀσκήσεως, κατὰ τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ἡγουμενίας ἀπολαύων τοῦ ἰδιάζοντος σεβασμοῦ, τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τῆς ἀγάπης τῶν ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου προστρεχόντων προσκυνητῶν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- ***Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1935—1936.***

α') ΑΡΘΡΑ: ***Ἀμίλκα Σ. Ἀλιβιζάτου,*** Αἱ σχέσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας τοῦ Ἰουστινιανοῦ πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας 1—7.— ***Κ. Δυοβουνιώτου,*** Λουκᾶ τοῦ Ἀδιαλείπτου λόγος παραινετικὸς πρὸς παρθένους 8—23.—***Ἀρχιμ. Βασιλείου Κ. Στεφανίδου,*** Τὸ πρόβλημα τῆς Λαύρας τοῦ Ἄθω 24—29.— ***Ἀρχιμ. Εὐαγγέλου Ἀντωνιάδου,*** Αἱ ἔρευναι καὶ τὰ προβλήματα τῆς Κ. Διαθήκης καὶ ἡ ἐν τῷ παρόντι θέσις αὐτῶν (λόγος ἐναρκτήριος) 30—59.—***Δ. Σ. Μπαλάνου,*** Εἶναι κακόδοξος ἡ περὶ χάριτος διδασκαλία τοῦ Ἰωάννου Κασσιανοῦ; 60—69.—***Γεωργίου Α. Σωτηρίου,*** Ἐγχειρίδιον Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας (Εἰσαγωγή) 70—91.— ***Βασιλείου Β. Βέλλα,*** Ἡ σημασία τῶν διπλῶν μεταφράσεων ἐν τῷ κειμένῳ τῶν Ο' 92—99.— ***Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου,*** Τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα μετὰ τὴν Α' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον 100—

135.— *Λεωνίδου Ἰ. Φιλιππίδου*, Τὸ ὕψιστον ἠθικὸν ἰδεῶδες κατὰ Βούδδαν 136—174.—*Γρηγορίου Παπαμιχαήλ*, Ἀπολογητικὴ ψυχολογία 175—178.

β') ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : Karl Adam, Jesus Ghristus· τοῦ αὐτοῦ Christius unser Bruder.— O. Eissfeldt, Einleitung in das Alte Testament.— L. Dennefeld, Introduction à l'ancien Testament, *ὑπὸ Π. Ι. Μπρατσιώτου.*

— «*ΕΛΠΙΣ*» περιοδικὸν Θεολογικόν, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Μακαρ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας Διονυσίου τῇ συνεργασίᾳ τῶν καθηγητῶν τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωσὴφ Πιλσούδσκη ἐν Βαρσοβίᾳ, ἔτος IX, τεύχη 1—2, 1935 (πολωνιστί).

α') ΑΡΘΡΑ : ***Μητροπολίτου Διονυσίου***, Χριστιανικὴ Ἀρχαιολογία. Πηγαὶ εἰδικαί. Ἐκ τῶν ἐν τῇ Ὀρθ. Θεολ. Σχολῇ τοῦ Πανεπ. Βαρσοβίας παραδόσεων 9—42.— ***Ἀρχιμ. Ἱλαρίωνος Βασδέκα***, Πίστις καὶ γνῶσις 43 - 56.— ***Σεργίου Κίσιελ—Κισιελέφκη***, Τὸ ἀγροτικὸν δίκαιον ἐν τῷ Ἰσραὴλ κατὰ τὴν Πεντάτευχον 51—143 ***Μ. Ζυζύκιν***, Αἱ μηχανικαὶ καὶ ἐπιστῆμαι περὶ κοινωνίας καὶ ἡ Χριστιανικὴ Κοινωνιολογία 144—182.—***Ἀρχιμ. Γρηγορίου Περάδζε***, Ἄγνωστον ἀπόκρυφον Εὐαγγέλιον προερχόμενον ἐκ κύκλων Μονοφυσιτικῶν 183—216.—***Νικολάου Ἀρσένιεφ***, Ἡ θρησκευτικὴ πεῖρα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου 217—240.— ***Ἰβὰν Κοροβίτσκη***, Ἡ κατάστασις τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς ρητορικῆς κατὰ τοὺς αἰῶνας ΙΣΤ'—ΙΖ' ἐν τῷ Λιθουανικο-Πολωνικῷ Κράτει 241—280.—***Ἀλεξ. Λοτότσκη***, Εἰς μνήμην τοῦ Βασιλείου Μπιδνὼφ 282—301.

β') ***ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ*** : Atti del III Congresso internationale di Archeologia Christiana Ravenna 25 - 30 Settembre 1932. Studi di Antichita Christiana publicati per cura del Pontificio Instituto di Archeologia Christiana, VIII, Roma, 1934, σ. 528, *ὑπὸ Μητροπολίτου Διονυσίου.*— Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, *ὑπὸ Ἀρχιμ. Ἱλ. Βασδέκα.*— Ε. Σακόβιτς, ἡ ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Μεγ. Ἐθνοσυνελεύσεως 1788—1792, *ὑπὸ Α. Λοτότσκη.*—Ἱερέως Α. Παβλόφσκη, Ἡ ἰδέα τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Ρωσσικῆς Θεολογίας καὶ Ἱστοριοσοφίας, *ὑπὸ Ν. Ἀρσένιεφ.*— A. N. Mandelstan, Les dernières phases du mouvemant pour la protection internationale des droits de l'homme, *ὑπὸ Μ. Ζυζύκιν.*— Πρωτοπρ. Δ ρ Σ. Τσανκώφ, Ἡ διεκκλησιαστικὴ θέσις τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Βουλγαρίας (βουλγαριστί), *ὑπὸ Μ. Ζυζύκιν.*—Dr Paul Heinisch, Das Buch Exodus, *ὑπὸ Σ. Κίσιελ-Κισιελέφσκη*— F. Nötscher, Das Buch Jeremias, *ὑπὸ Κίσιελ-Κισιελέφσκη.*— Σ. Μπενδοσιούκ, Ὁ πρῶτος Ρῶσος τυπογράφος Ἰβὰν Θεοδωρὼφ καὶ ἡ ἱδρυθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ Τυπογραφικὴ Σταυροπηγιακὴ Ἀδελφότης ἐν Λεοπόλει (οὐκρανιστί), *ὑπὸ Ι. Κοροβίτσκη.*— † Μητροπολίτου Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανοῦ, Συμβολὴ εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς Καταλόγους Κ)πόλεως ἀπὸ τῆς ἁλώσεως καὶ ἑξῆς, Μέρος Α' (1450—1702), *ὑπὸ Ε. Φωτιάδου.*

γ') Ἀπολογισμὸς ἐπὶ τῆς δράσεως τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Βαρσοβίας κατὰ τὸ ἔτος 1934—1935.

— *Κ. Ἀμάντου*, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ***Οἱ προνομιακοὶ ὁρισμοὶ τοῦ Μουσουλμανισμοῦ ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν*** (ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν ἔνατον τόμον τοῦ περιοδικοῦ «Ἑλληνικά»), Ἀθῆναι, 1936. σ. 163—166.

— ***Ἰωάννου Δ. Φραγκούλη***, Δ. Φ. καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας, ***Ὁ ἀπολογητικὸς τοῦ Τερτυλλιανοῦ***, μετάφρασις μετ' εἰσαγωγῆς, Ἀθῆναι, 1936, σ. 143.